

308334

వత్రిక దినము వత్రికటింపబడును.

VOL. I.
నంబరు ౧

చెన్న పట్టణము 1914 నంబరు నెల 27 వ తేది శుక్ర వారము
ఆనంద నామ సంవత్సర మాఘ శిర శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 222
సంచిక ౨౨౨

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు వరమామృతము

ప్రతివారము కలకు కలు విక్రయము.

సీసా 1-8 0-8-0 అణాలు మాత్రమే

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బావుతు.

పార్శ్వపు నొప్పుల బారదోలును. పొట్ట పొగొట్టును

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

మహానగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

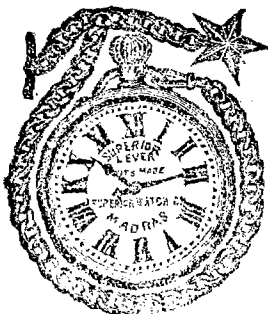
పంచభాషలలో చూపించిన మోక్షము గలగద.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 109, పోస్ట బొంబాయి. లేక, 6, 7 తంబు కెట్టిపేడి, బాద్మి టవున్. మద్రాసు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యాంకులువాచ్.

గొలుసుతో నెం. 4 ధర రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.

దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారెంటీ గలదు.

ఈ గడియారము డయలమిడ్ మాకంపెని చేత ఎజ్జినిస్టాలో ముద్రింపబడి యుండును. ఇది చూచుట కందమై తలచినచూ, దక్షిణ భాగమున గాను, దక్షిణ భాగమున గాను మానునగలిగి మొరటునులకు దగియుండును. పెట్టెమీద భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతికించి యుండును. సీసు నుండి

మాలై తయారు చేయబడినది గాన వెలియొద్దను జిక్కుదు. ఒక రోక్కనును వీయుదును తలంపుతో తక్కువ కలకుంచి తిమి. చాలాకాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడియార మిదియొకటియే యును భవంబున వెలియును. ఇదివలెనే గడియారములు భర్తయి యోగ్యతాపత్రముల నంది యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూచును. మాపట్టణముననే యాసే ముగిసి నంతవరకునైన, వజ్రముల లెండుట? ఫ్రీమీరియర్ వాచ్ కంపెని, పోస్టబాక్సు నెం. 157, మద్రాసు

అమృతమైన కథలు.

కరసియాపగటి విశోదకలు	1	4	0
లీలా, లేక నుకేంద్రనగరమున	1	4	0
జగదేవచరిత్ర	0	10	0
మనోరమ	0	10	0
సహజదరవాంఛ	0	4	0
కేసరి	0	4	0
మధురవాణి	0	4	0
లిండిపోరురాముడు	0	4	0
మదనమాలిని (ద్రావు)	0	8	0
శ్రీమద్రామానుజము (నాటకము)	0	12	0
మోహనవల్లి	0	8	0
చంద్రకాంత	0	6	0
కృష్ణ పాశకావ్యము	1	8	0

మోవిలాసము :—

మధురవాణి పుస్తకాలయము
25 నమ్మాళ్వాయర్, మద్రాసు.

MESMERISE D TALISMAN.

సంజీవ రత్న

ప్రభావ మత్సర్యము. దీని వలనకరించుకొనిన, చేసా సంరక్షణకు కాపు. 2 కలరా, అమృతము మున్నగు అంటు వ్యాధులను సోకనీయును. 3 భూత్ ప్రేత పిశాచములను పాట దోలును. 4 వ్యాధులు, పిడలు, అపదలు, గండములు తొలగి పోవును. 5 నొప్పులు, తీపులు, వాపులు, దిగ్గలు, దెబ్బలు, హరించును. 6 ఆరోగ్యము, అదృష్టము, విశ్వోదయము, బలము నుభయ, ఉత్సాహము నొపింగు వనాయోధమునంటిది 7 కర్మ రక్షితులు ప్రయమితులగుదురు. 8 వివాదములలో జయ లాభములు గలుగును. 9 సభకట్టు, సర్వజన వశీకరము. 10 సీసోక వ్యాపార, కర్మవార, కార్యార్థ సమేతమై వెళ్ళబోవునపుడు దీనిని భరించుకొని వెళ్ళినపుడు జయమును, లాభమును పొందగలవు దానియందట్టి మహిమయున్నదని అనుభవాలు ఉద్విహులగుట వేరొక్క వక్కాణించియున్నారు. ఇది సర్వోపధి వేదియగు నొక ఘోషయి మహాత్మునిచే గనిపెట్ట బడినదేగాని కాలాచిత వేదధారలవలన గనిపెట్టబడినదిగాదు.

1 సంజీవి కల రు 1-8-0 మాత్రమే పోస్టేజితో సహా Apply at once to:—పి. రాఘవజనార్దనరావు మెన్బర్స్ టు పింగ్ లె. (గుంటూరు జిల్లా)

ది న ప త్రి క.

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా నంబరు రూ. 12-0-0, 8 మాసములకు రూ. 8-4-0, 6 మాసములకు ,, 6-4-0, 1 మాసమునకు ,, 1-2-0

క్రొంప్టన్ ఇంజనీరింగు

కంపెని, మదరాసు.

పింటింగు వ్రెస్సులు,

రయిసు మిల్లులు,

పిండి మిల్లులు,

సీరుతోడు యంత్రములు

మొదలగు వాటిని టిని ఆవిరివలన గాని, గ్యాస్ వలన గాని, నూనెవలన గాని, లేక విద్యుచ్ఛక్తి (ఎలక్ట్రిసిటీ) వలనగాని, సడపింపవలయు ననువారు

ఎస్టిమేటులకు, సీ-ములకు

మాకు తప్పక వ్రాయవలసినది.

మావద్ద ఎలక్ట్రికల్ సామానులు, జనరల ఛంజనీరింగు సామానులు విశేషముగా గలవు.

మేము ఎంగల్ బర్న్స్ లూలిగేటింగు ఆయులు లకు ఏజెంటులము.

చిరునామా :—

నెం 7, ఆర్మీని య్ వీ థి,

మ ద రా సు.

The Crompton Engineering Co.,
7, Armenian Street, MADRAS.

దైర్య కవచము.

దైర్యమనగా అపదలయంగ మనస్సు చలించకుండుట. ఇట్టిదైర్యము కలిగిననే మహాపురుషులకే వన ముభయముబొందును. కామ, క్రోధాదులు మనస్సును బాధించునెకాని నుభయము గలుగజేయవు. వీనిని మాన్పుకొనుటకు తగినసాధనము దైర్యమేగాని వేరొకాదు. ఏ మహాజనియందు ఉత్సాహము, సాహసము, దైర్యము, బుద్ధి, శక్తి, పరాక్రమము అను నీ యాఱుపారుషగుణములు కలవో దానికి దైర్యమును దోడుపడును. ఈ యాఱుగుణములలో దైర్యము ప్రధానము. మహాజను ధరింపదగిన యన్నికవచములును అస్త్రశస్త్రములచే భేదింపదగినవి. ఈ దైర్యముననే కవచమో యస్త్రశస్త్రములకు అభేద్యము. ఈ దైర్యమును ప్రతిపాదించుటకై “అన్యదభిష్కృత్ గాంగేయాత్ అన్యత్రవ నానూమతః” అనెడి జితేంద్రియుడైన భిష్మవియొక్క చరిత్రము నతి శుభకృత్యని తెలిపి యున్నది. ఇది చిన్నగ్రంథము. నెల అణాలు ౦-౬-౦ మాత్రమే. తనాలాభివృద్ధి ప్రత్యేకము.

వలయువారలు:—

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అన్డ్ కంపెని,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

ఆర్కప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అరఖులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అరఖులుదీయు నుపాయములను ఆయుర్ఖులచే రోగసామాన్యమును, నిర్దిష్టజ్వరము పద్ధతులను, దెలుపుచున్నది. ఇందు బోధితములైన అరఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలిక లే గాక యానాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వాని గుణాదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలనుభవముగల పల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారిగ నుండునటుల దీనికి సరళమగు నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

వెల రూ. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	రూ. 3-0-0	6. వస్త్రీకర్మము.	రూ. 0-4-0
2. పథ్యాపద్యము.	" 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	" 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	" 1-8-0	8. శేషజ. కల్పము	" 1-0-0
4. ఆగ్రహవైద్యము.	" 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. కల్పశిలము.	" 0-4-0	10. సుశ్రుత సంహిత	వత్సరము మొదటి భాగమున వెలువడును.

పోస్ట్ జే వేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాఫీస్:-
12, తంబు శెట్టి వీధి, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం - జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వాత చందాదారులకు మాధవనిదానము తప్ప మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయికి నాలుగణాలు తగ్గించి యియ్యబడును.

అత్యుత్తమమైన మదరాసు పిత్టర్యనులు.

మంచి పట్టుతోను, చక్కని జల్తారుతోను చేయబడినవి.

ఎర్ర తలపాగలు, ఒక అంగుళము బంగారు జల్తారులవి. ఇన్ స్పెక్టరులకు బాగుగా పనికిరచ్చును.	రూ. 7-0-0
మైసూరు మాదిరిగాని, మదరాసు మాదిరిగాని కోరిన మాదిరి పంపబడును.	
కుర్చీ ఎర్ర పట్టుగుడ్డలన్నవి, మైసూరుమాదిరిగాని మదరాసుమాదిరిగాని పెద్దమనుష్యులకు ఆగేక రంగులలో చేయబడిన తలపాగలు ఒక్కొక్కటి	5-8-0
మైసూరుగాని మదరాసుగాని మాదిరి. ఎరుపు, కోజా, నీలము, తెలుపు వగయిరా రంగులలో పంపబడును.	6-0-0
అలమయిన తలపాగ పెట్టె జపానురంగు చేయబడినది.	1-0-0

అర్ధరూ. పంపునపుడు తలయొక్క కొలత పంపుడు. సగముచార్జి అడ్వాన్సుగా ముందు పంపవలెను.

ఎస్. ఇస్మాయిల్ అండు సన్,

ఆర్మీ, వాలంటియర్, పోలీసు కంట్రాక్టర్లు, 67, మూరు వీధి, మదరాసు.

S. ISMAIL & SON,

Army, Volunteer, and Police Contractors,

67, Moor Street, Madras.

వనోపధి సారసపరిల్లా.

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కళ్ళపొట్టు, పాతవాయువుపొట్టు, రసవట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్నిరోగములును దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిజేసి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గమనించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

సీసా వెల రూ. 1-4-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫననవాడి, నం. ౨, బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144, Fanaswadi, No. 2, Bombay.

సర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

ఇది శరీరమునకి ఒక వనమూలిక. ఇదియు మన శూక్ష్మ కుల అతిహాస్యపు కౌమధము. దీని ప్రభావము కనుగొనవలయునన్న రాత్రి పరండబోవు సమయమున పుచ్చుకొనిన కొన్ని నిమిషములలో దాని ప్రభావము కనబడును. నపుంక కర్మము పోగొట్టుటకు ఇంతకుమించినది లేదు. జన్మోద్రిత దుర్గుణియొగముచేత మూత్రద్వారంబులకు సంభవించెడి అనేక వ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాఖునదిది. రక్తమును శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును కేవలమునకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. 24 విధములగు శేవహములను మొదలంట నాశనము చేయుటలో శరీరజీవన్. ఇది శ్రీమతి, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరును నువ్వయోగించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము వశంక మిగుల బలమును ఆయుర్వృద్ధియుకలుగును.

వెల టిన్న 1-కి 2-0-0; పోస్ట్ జి. ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,

(13-5-14)

కలియుగబీమ,

16. కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరువల్లిక్కేజీ, మదరాసు.

శ్రీకాళహస్తిమాహాత్మ్యము.

రెండవకూర్పు.

“నుతిమతియైన యాంధ్రకవి ధూర్జటి పల్కుల కట్టుగల్గెనీ, యతులిత మాధురీ మహిమ” యని శ్రీకృష్ణదేవరాయలచే క్లాఫింపఁ బడినది. ఇప్పుడు రెండవకూర్పు చక్కగ సభరించి పెద్దయత్నములతో ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణమును సుభద్రావిజయ నాటకమువలె ముద్రింపఁ బడినది. ఆంధ్రవాల్మీకి రామాయణము కృతికర్తలగు బ్ర. శ్రీ. వావిలికొలను సుబ్బరావుగారు వ్రాసిన జీతయు దీనికి కేర్పబడినది. ఇందు శ్రీకాళహస్తి స్తోత్రనివలయు గలదు.

ఒకము కాలికో వెల 1-0-0 పూర్తికాలికో 1-4-0

అటు ప్రతులొక్కసారి కొనువారికి 1-0-0 కు 0-4-0 లకు తున ప్రోసీవేతుము. వలసినవారు.

శ్రీరామజయమందిరము.

తిరువల్లిక్కేజీ, మద్రాసు అని వ్రాయవలయును.

నూతన రోమసంహారి.

మహారాజా సోప్.

ఈ నూతన రోమసంహారి

ఒకతూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి దోర్భాగమున యుండు రోమమును చెడుపులేక శుద్ధము గాను యటువంటి మచ్చులలేక యును నిశ్చించును. చర్మముయొక్క స్వభావమైన రంగులు కాంతిని పోగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటే.

వెల 8 బిల్లులు పెట్ట 1-కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖచ్చ 4 అణాలు

8 బిల్లులు రూ. 2-10-0 తపాలకర్పు 0-6

వలయువారు:- ఆర్. వి. పండిట్ అండు కం

నెం 6 బందరువీధి మద్రాసు.

చిత్రలేఖ

ఆంధ్రదేశమునకు సంబంధించిన మొదటి పరిశోధక (detective) నవల. మామ్రచరములో మొదటిగ్రంథము. అతిచిత్రము! అతిమనోహరము!!

ఇందు విశ్వనాథముఁ గనబఱచిన బుద్ధిచాతుర్యము, పూర్ణచంద్రుని విచిత్రచర్య, ద్వాతకృష్ణహనుల సేవలు వగనాతీతములు. వేయేల! ఈనవలఁ జనుప్రచారంబొందిన ముగించువఱకు విడువకొల్లదు. మధులమూటగట్లు ఆక్షరములతో చక్కని కాగితములమీద మిక్కిలి యందముగ ముద్రింపబడినది. వెల పది అణాలు మాత్రము.

ఇంతే కాదు! మిత్ర తెలుగుగ్రంథములు కలవిననెంటునే వీలైన తక్కువవర్గీకరకట్టిపంపుదుము. ఎక్కువపుస్తకములు కావలసినవారికి మంచి కమీషను ఇయ్యబడును.

వలయువారు:- మేనేజరు.

ఆంధ్రసారస్వత నికేతనము.

ఇన్నీసు కేటరాజుమహేంద్రవరం

నోటీసు.

బల్లారి సరస వినోదిని సభవారు.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 27-వ తేది శుక్రవారము రాత్రి 9½ ఘంటలకు.

ప్రహ్లాద నాటకము.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 28-వ తేది శనివారము పాయలపేట 5 ఘంటలకు.

కృష్ణలీల యను నాటకమును.

విక్టోరియా బిల్డింగు హాలులో ప్రదర్శించెదరు.

టికెట్ల ధరలు మామూలు ప్రకారమే.

రావుబహదూర్ } బి. మాధవరావు.
పి. హెచ్. గాడు } జనరల్ మేనేజర్.
చెన్నై-దెంబు.

వాతావరణ నిర్ణయము.

1914 సం॥ నవంబరు నెల 27-వ తేది

ప్రదేశములు.	నవంబరు 27 తేది, ఉదయ 5 గంటలకు ఆంధ్రవర్షాన్ని అధికరించినది.	1898-99 వర్షానికి 24 గంటలకు		నవంబరు 27 తేది, ఉదయ 5 గంటలకు	
		అ. వర్షం.	స. వర్షం.	అ. వర్షం.	స. వర్షం.
కోనారావురము	80.086	82.460.1	...	58.59	42.58
బాల్లారి	80.043	84.064.8	...	89.48	84.00
కాకినాడ	80.007	82.064.6	...	29.95	86.55
అంజురు	80.002	85.834.2	...	29.88	87.91
గుంటూరు	...	88.462.8	...	25.92	...
వెల్మూరు	29.970	85.257.1	...	81.26	29.23
మద్రాసు	29.962	84.970.4	...	52.05	40.24
కడప	29.963	84.870.6	...	58.48	89.88
హైదరాబాదు	29.924	84.670.5	...	89.61	87.38
బీజాపూరు	29.969	85.474.1	...	62.17	68.80
తిరువనంతపురము	29.891	84.678.4	...	55.81	57.74
కొల్లికొండ	29.908	88.869.2	...	104.02	108.48
కర్నూలు
మంగళూరు	29.917	91.068.6	...	146.10	126.29
బొంబాయి	80.014	88.272.5	...	81.54	71.67
హైదరాబాదు	80.021	81.655.2	...	41.78	80.04
అనంతపురము	...	85.860.1	...	16.70	19.33
బళ్లారి	29.986	88.260.6	...	18.97	15.32
కర్నూలు	80.029	85.155.1	...	26.08	26.04
కడప	29.992	88.761.7	...	25.84	29.65
వెంకటాచలము	29.931	80.858.1	...	28.54	88.97
కొత్తూరు	22.789	88.254.4	...	59.40	49.51
ఉదయగిరి	28.012	86.588.0	...	48.91	50.11
కొయ్యలపేట	29.960	86.284.5	...	18.41	19.26
వెల్మూరు	29.974	85.768.4	...	82.52	89.25
నెల్లూరు	29.968	89.065.8	...	84.90	87.66
తిరువనంతపురము	29.941	90.871.8	...	16.94	27.95
పుదుచ్చిరి	29.950	87.271.0	...	28.79	29.90
మధుర	29.987	89.678.0	...	28.81	30.66
తిరువత్తూరు	27.56	19.70

బంగారీ భారముయొక్క తూర్పునకొద్దిగను, దక్షిణమున సామాన్యముగను, ద్వీపకల్పముయొక్క దక్షిణమున విశేషముగను వాయుభారము పోచుచున్నది. రాజధానియొక్క దక్షిణమున, వేడియొక్కవగ నున్నది. కొన్ని ప్రదేశములలో రాత్రిపూట వేడి, 8 మెడల 9 డిగ్రీలవరకు యెక్కువగ నుండుటచే నీమార్పుకలిగినది. దత్తమండలములు, సర్కారులు, దక్కనులలో తప్పకట్టిన అన్నిచోట్లను రాత్రిపూట వేడిసామాన్య స్థితికి పోవుచున్నది. పగటిపూటవేడి, దాదాపుగ మారలేదు. చెన్నపురి, తీరమున వాయుమండల మానము విశేషముగ నున్నది. ఇక్కడనున్న దట్టముగ పట్టుచున్నది.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్నా,
వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

స్థానిక వార్తలు.

వర్ష పాతము. — జనవరి 1-వ తేదీనుండి 53-13

అంగుళముల వాన కురిసెను. ఈ కాలపరిమితిలో దామాషా మి. 40.48 అంగుళములవాన కురియ వలసియుండెను.

బలారినరస వినోదినిసభ: — ఈ సభవారీరాత్రి

9-30 గంటలకు ప్రహ్లాదనాటకమును, రేపుసాయంకాలము 5 గంటలకు కృష్ణలీలను విక్టోరియా బిల్డింగ్ హాలునందు ప్రదర్శించెదరు.

ఎస్. మూర్తి అంతుకం వెనీవారిచే ప్రకటితమయిన కాపాలి దైవీమాకాంక్షిని. మామట కింపు గానున్నది. తెలుగునందు పంచాంగము, మహారాష్ట్రములు మున్నగు జ్యోతిషవిషయము లియ్యఁడినవి. అంగభాషయందెన్నియో వివరములు కలవు.

భగవత్కథా ప్రసంగసభ. — ఎల్లండి యాది వారమునాడు కుంభకోణము వాస్తవ్యులగు బ్రహ్మశ్రీ శ్రీపం చావేశకాశ్రీగారు నారాయణ మొదలివీధి 24-వ నెంబరు గృహమందు అంగుళీయ ప్రధానమును ప్రసంగించి కాలక్షే పము చేయుదురు.

వృత్తాంతములు

“నవంబరు 9 వ తేదీన శ్రీశ్రీరాజారావు చెల్లిమ్మ రావుబహద్రవారి వృత్తిపూర్తి యుత్సవపూర్వకముగా జరిగెను. మరునాడు వీణానాదము తరువాత రెండుగోజులు తిరుపతి వెంకటకవుల పండితసభ జరిగినవిట్లు ఆదిబోట్ల నారాయణదాసుగారు శ్రీహరి కథల టేపుముగావించిరి. దాసుగారు కథనాలించుటకు చాలజనసంఖ్యగూడినను నిశ్శబ్దముగా నాలించి గంతించిరి. బ్రహ్మశ్రీ తియ్యలైశ్వరీశూద్రాచలకుత్తెగిసంతకృష్ణకర్మగృహిండ్లవంటలతో భోజనసమపాయము గావించబడెను. శ్రీరాజబంధువులగు శ్రీచెలికాని నూర్యరావు తమ్మకాపు వల్లారావుగార్లు వచ్చినజనమును కమనాదరించిరి. శ్రీచెలికాని నూర్యరావుగారు స్వయముగా నిరుపేదల కన్నదానము గావించుటచేతను కీర్తికిపాత్రులైరి. ఒక్కొక్కేదొడదానము మాత్రము మరచిరి. స్థానికాపవర గ్రామమునండి పూర్ణమప్పారావుగారు, వ్రాయుచున్నారు.

ఇండియనులు, పోస్టులు ఇలాకా ఉద్యోగములు:- 1898-వ. సంవత్సరమున తాము ఇండియా ప్లేటు నెక్టివేరిగ నుండినపుడు ఆర్డయర్ ప్రభువుగా రీ యిలాకా యంతయు భారతీయులకనియి ప్రత్యేకముగ నిర్ణయింపబడినది నుడివిరి. ఆటు లాఘును దావాడు (ఉడివియున్నను, నేడీ యిలాకా యందెట్టి స్థితి గనగననో చూడుడు. పోస్టు ప్రాంచిలో అసిస్టెంటు డైరెక్టరు జెనరలు హోదాలో నొక్క ఇండియను మాత్రమే యున్నాడు; పోస్టుమేన్సు జెనరలు హోదాలో నొక్కరుగూడ లేదు; డిజిటీ పోస్టుమేన్సు జెనరలు హోదాలో నొక్క ఇండియను మాత్రమే గలడు; కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయపు సుప్రసిద్ధ స్నాతకుడగు బాబు హేమంత కుమారరహ్, ఎం. ఏ. గాంకిగల హక్కులను ఉపేక్షించి బేకర్, గార్మిక్ గారులు ఇక్స్ పెక్టరు జెనరలు హోదాలో ఆక్టింగుగ నేమింపబడిరి. తెలిగ్రాపు ఇలాకాలో ఆద్యంతము భారతీయేతరులకే ప్రాముఖ్య మొసగుచున్నది. (అమృత బహద్ర పత్రికలోనుండి).

“శ్రీకన్యకాశరమేశ్వరీ హిందూమైన్సులు ఆమ పేగుల నొకపాతలాల సాపింపబడి దిగది నాభిగృహిని గాంచుచున్నదను విషయము తెను తెలరకు చెలిసినదే. ఆపాతలాలయొక్క పోషణనియత్నము ఫ్యాక్టరీలలో తయారుచేయబడు ప్రతిదీయ్యమునాకు ఒక్కొక్కసంగతున సామ్య వనూలుచేసి యెప్పుడోసామ్య అప్పుడు నూలుకుమిటివారి కిచ్చుటలను కతకప్రమాములతోడ ఒప్పుటలఅయినది. ఆపద్ధతి నవలంబించి వైసలు ప్రసిఫ్యాక్టరీలోను దానాధికారలకనూలుచేయుట మాత్రము జరుగుచున్నది. కాని కొందరు ఆలాగు ననూలు చేసిన సామ్యలో కష్టనిష్ఠురములమిద స్వల్పభాగము మాత్రమిచ్చినారు. మరికొందరు ఏభాగమును నూలుకొవ్వనలేదు. ఈధర్మరూపమున వనూలుచేసినసామ్యను కొందరు సమారాధనలకు భజనలకును హరికథలకును వెచ్చించుచున్నారు. మరికొందరు స్వంతములోనికి వినియోగించు చున్నారు.

“నుమారు 8000 లు ఫ్యాక్టరీలమిదనుండి కనూలు కాక లసియున్నవని వాడుక. ఈసామ్యతో ప్రస్తుతము నూలు యొక్క అవసరములు తీరిపోవును.” అనియొకరు బెజవాడ నుండి వ్రాయుచున్నారు.

ఈ నెల 21 వ తేది శనివారమునాడు “గురువిలాస” మందిరమున చెన్న ప్రహిందూమహిభాజ్ఞాన సమాజ తృతీయ సాంవత్సరీ తోత్సవము వైభవముతో జరుపబడియె. గా. జడ్డి, సదా శివయ్యగారి సతీమణి మొదలగు కాంతా లీలకంబులు విచ్చేసి యుండిరి. శ్రీమతి. సల్లా. సౌందర్యవల్లియమ్మ. గారి అగ్రాసనంబు నిర్ణయించిరి. దైవప్రార్థన స్వాగతపద్య పఠనము వైన పిదప శ్రీమతి. రా. కమలవల్లి తాయారమ్మ గారు గత సంవత్సర చర్యల జదివి, సమాజమునకు నిధియం దుంచబడిన 71 రూపాయలు కాక చేత రూ. 14-4-2 కలదని పత్కిరి. తదనంతరము వీణా హోద్యరములతో గానంబానర్పబడియె. తరువరి శ్రీమతి. రా. కమలవల్లి తాయారమ్మగారు శ్రీ విద్యంగూర్చి యెదుపద్యములు చదివిరి. శ్రీమతి శాంతానందమ్మగారు ఆత్మజ్ఞానముం గూర్చి ప్రసంగించిరి. పదంపడి శ్రీమతి గుడియాత్రం శ్రీరంగనాంచారమ్మ యను బాలికామణి శ్రీచక్రవర్తిగారి యెడల రాజభక్తింజూపు వాక్యంబుల హూణభాషలో జదివి యెల్లర యెల్లంబులు పల్లవింపం జేసెను. శ్రీమతి. కమలమ్మగారు భక్తినిగూర్చియు నభ్యుదయరాలు శ్రీవిద్యావత్సలకం గూర్చియు వ్యాసములు చదివిరి. సభాభ్యుదయ వందనములతోడను ప్రభుచందన తంబూలాదులు పంచికెట్టుటతోడను సభముగిసెను. అని కార్యదర్శిని గారగు చిలంబి త్రిపురకుందరమ్మగారు వ్రాయుచున్నారు.

రాజభక్తి సభలు.

అమలాపురం మహమ్మదీయసంఘము (అంజుమాన్ ఇస్లామియా) వారీనెల 17 తేదీన మహమ్మదీయ విద్యాశాలల సబుఅసిస్టెంటు యినస్పెక్టరుగారగు శ్రీమహమ్మదు అబ్దుల్ సలాముసాహెబు బి. ఏ. గారి యాధిపత్యముక్రింద నాంగ్ల ప్రభుత్వ మెడలమకున్న యతులైత రాజభక్తి వేలడించుట కొక ప్రత్యేకసభను జరిగించి ఐరాపోఖండ మందిరము జరుగుచున్న మహాసంగ్రామమునందు గురుష్క ప్రభుత్వము వారు కూడ బ్రమేయముగ గల్పించుకొని, జర్మనీవారి దుస్తొక్రము లకుఁజెక్కి నిరంతరము తమయెడ సానాభూతిని గనఁజుచుచున్న యాంగ్లప్రభుత్వమువారివై యాధ్యమును బ్రకటించినందుకు వారిచర్యను దీప్రముగా ఖండించుచు, అంగ్లప్రభుత్వము నందుఁ దమకున్న నిరంతర నిశ్చలరాజభక్తి నీసభవారు మన పూర్వకముగ వేలడించుచున్నారని యొకతీర్మానము ప్రతిపాదించబడి సభ్యులందఱచే నేకగ్రీనముగ నామోదింపబడి ప్రభుత్వమువారికి తెలిపబడెను. రాజప్రతినిధిగారును, మదరాసు గవర్నరుగారును సభవారి యతులైత రాజభక్తి క్లాఫింపుచు ప్రభుత్వరము తంత్రములమునఁ జెలియఁజఱచిరి.

ఏనాము: — ఫ్రెంచివారికి లోబడిన యాయూరియం దు మహమ్మదీయు లొకసభగూడి ఫ్రెంచివారి కిప్పటియుద్ధమున విజయము సమకూరుటకు ప్రార్థనలు సలిపి, తుర్కీవారు జర్మనులప్రొద్బలమునకలాంగి శత్రువులతోచేరినందులకు చింతిల్లి, ఫ్రెంచిదొరతనమువారిపట్ల కమకుగల యతులైత రాజభక్తిని వ్యక్తపరచిరి.

“ప్రభుపాతశాలలందు షేత్రగణితము వృద్ధిచేయుట వలన ననేక లాభము లొనఁగూడఁగలవు. ఇప్పుడు మారేజి నవో అసిస్టెంటు సెక్రెటరు గారగు మ. రా. శ్రీ. యం. సుందర మయ్యర్. బి. ఏ. యర్. జిగా రిద్దాని గూర్చి చాల శ్రద్ధఁజిసికొని పనిచేయుచున్నారనుట తెంతయు నీ రేంజియు పాధ్యాయులెల్లఁ గృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లర్పించ వాఱులు.”

అని కల్లూరునుండి యొకయూపాధ్యాయుడు వ్రాయుచు షేత్రగణితముగూర్చి కొన్ని పద్యములంపియున్నాడు. వానిలో నొక్కంటల నొకభాగ మి క్రిందిది.
నీ. షేత్రంబులను గొల్పి చిత్తరువుల నీద్య
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణిత
మిదేశ మాదేశమింతిత యని దెల్పు
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణిత.
మొంతెత్తు నీ మేడ నింతచెట్టరి చెప్ప
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణిత
మే యూరికేగక యీ విశ్వమును జూప
నెంతయు నొదవు నీ షేత్రగణితము.

శ్రీగవర్నరుగారి పర్యటనము.

కాకినాడ.

ఆగమనము బహిరంగము.

నవంబరు 26:— సోమవారమున 7-80 గంటలకు ప్రత్యేక ధూమకటము కాకినాడకు వచ్చునని ప్రకటించెను. ఆచట కలెక్టరు సి. బి. ఎల్విన్, ఐ. సి. యస్. గారు స్వాగత మొసంగిరి. ఆచటనుండి శ్రీవారును ఎల్విన్ గారును విద్యుచ్ఛక్తిము సభికోహించి పురపాలకసంఘకార్య స్థానమున కేగిరి. ఆచట శ్రీవారిని కాకినాడనుండి ప్రకటించ బడినది. (బహిరంగమున ప్రకటించబడినది. గోప్యమున నిర్వీర్యమిది) మిథివారమున దర్శనమొక్కమైంది. రైలు స్టేషను మొదటి కాగ్రామమునకు రాజమార్గమున కిరువం కలను రత్నకర్ణులు బాధులచేరి నిలువబడియుండిరి. రాజమార్గమున దర్శనములతోడ సంతకములుకట్టబడియెను. వారివైపు రాజభక్తి నివేదితములును పట్టణవాంఛితాభివృద్ధిములును నగు స్వాగతలేఖనములు లిఖింపబడియుండెను. సభామండప ద్వారమున గౌరవనైతికభటనిచయ మాయుధసమర్పణ మొనరించెను. ప్రాకృమద్రావిడభాషక నేపాసంబంధ గాయక గణము వాద్యములను మేళవింప చేయుచుండెను. పితాపురము రాజాగారును నాగము పద్మనాభమగారును పరిచితులుగ నొనర్చబడిరి. పిమ్మట గౌరవనైతిక భట నిచయమును పరిక్షించి శ్రీవారు సభామండపమునకు తాను ముందుకు రించిరి. సభాభవనము వివిధాలంకార విలసితులుగానుండెను. పారిశుద్ధ్య సంఘసభ్యులు జిల్లాబోర్డు సభ్యులును స్థానికులును సభికారాసభికార ముఖ్యులును సభాసభి నాసీనులై యుండిరి. వచ్చినవారిలో పోలవరము జమీందారుగారును ఎగ్జిక్యూటివు యింజనీరు కామెగారును జిల్లాబోర్డు యింజనీరు లాల్ గారును, పోర్టాఫీసరు కప్తను ప్రియగారును సముకలెక్టరు ప్రియగారును బి. రామారావు ఐ. సి. యస్ గారును, కళాకాలా ప్రధానోపాధ్యాయులుగ రావుసాహెబు ఆర్. వెంకటరత్నము నాయుడుగారును రాజమండ్రి తాలూకాబోర్డున కధ్యక్షులుగ యస్. వెంకటరత్నముగారును సముజ్జీగారును ఏ. రఘునాథరావుగారు నుండిరి.

శ్రీవారును తానీనులైన పిమ్మట పురపాలక సంఘాధ్యక్షులుగ రావుబహద్దరు కే. నూర్యనారాయణ మూర్తి నాయుడుగారు పురపాలక సంఘమువారి పక్షమునను దివాను బహద్దరు డి. కేషగిరరావుగారు జిల్లాబోర్డుల పక్షమునను స్వాగతోపన్యాసములను చదివిరి. ఆ స్వాగత ప్రభువులు రజితపేటకా నిక్షిప్తములై శ్రీవారికి సమర్పితములైనవి. పిమ్మట నాయుధయశాభా సంఘసభ్యులందరును శ్రీవారికి పరిచితులుగ నొనర్చబడిరి. శ్రీవారు వారలనందరిని కరస్పర్శన గౌరవమున బహుళకరించిరి.

పాలకసంఘ స్వాగతోపన్యాసము.

శ్రీవారును తాను మధి కోహించినపిమ్మట కలెక్టరు గారు పురపాలక సంఘాధ్యక్షుని శ్రీవారికి పరిచితులనొనరించిరి. పిమ్మట నీయుపన్యాస మాయుధముచే చదువబడినది.

జిల్లాకు ముఖ్యపట్టణమును ప్రాకృమద్రావిడమున ప్రధానముగ రేవుపట్టణమునను నీ కాకినాడగరపాలక సంఘసభ్యులముగ మేము పౌరజనప్రతినిధులముగ మీకుహృదయపూర్వకముగ స్వాగత మొసంగుచున్నాము.

చారిత్రవిభాగమునకు జగన్నాయకపురము.

పితాపురము రాజాగారిదగు కాకినాడ నామాంకితముగ పురభాగమును, దానికి దక్షిణముననున్న ప్రభుత్వమువారిదగు జగన్నాయకపురమునుచేరి యీ పాలకసంఘముచే పాలితముగ కాకినాడగర మేర్పడియున్నది. వీనిలో జగన్నాయకపురము నకు దేశచరిత్రతో కొంత సంబంధముకలదు. ఆచట ఉలాం దావాహిక కర్మాగారము నేర్పరచియుండినదియును వారి కంచులకు క్షేత్రముగారు ఛర్మావాల నొసంగినదియును వానిని ఛిట్టిచక్రవర్తిగారు 1628-1713 సంవత్సరముల మధ్య ఖాయపరచియుండినదియును వారికి హాళి హుస్సేను గారు 1714 లోను బాధురాలీఖానుగారు 1752 లోను కవుల్ల నిచ్చియుండినదియును 1628 లో మొదటిఫాక్తర్ కట్టబడిన దనియును తెలియుచున్నది. 1781 మొదలు 1815 వరకును జరిగిన యుద్ధములలోగూడ నీపురము పాలుగొనియున్నది. పిమ్మట నాంగ్లేయులకును ఉలాందావాహికిని 1824 న జరిగిన యుద్ధంబడిక ననుసరించి ఉలాందావారి కీశేతముననున్న యితరస్థలములతో పాటిపురముగూడ 1825 లో నాంగ్లేయుల స్వాధీనముచేయబడినది.

రేవుస్థల సంగ్రహము

కోరింగరేవు పోలవరసాగిరి పోవుటవలన నచట నాకా నిర్మాణమునకును నాకావ్యాపారమున కభ్యంతరముకలిగినది మొదలైరేవునకు ప్రాముఖ్యము చేకూరినది. మరియు 1861 లో నమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారిలో పోరు తటస్థించి నప్పుడు గుంటూరులో జేల్లోనొక్కబడిన ప్రతి నిచటినుండి యెగుమతిచేయుటచే దీనిప్రాముఖ్యత యతిశయించినది. ఇదటి రేవుస్థల మధిక నిరుపద్రవస్థితియం దుండుటవలనను నాకా స్థానము భద్రముగ నుంచబడుటవలననుగూడ నదిమొదలు వ్యాపారము క్రమక్రమముగ నతిశయించినది. పట్టణ వాణిజ్య ప్రాకృమద్రావిడము కొరవడలేదు. ప్రాకృమద్రావిడ తీరమందలి రేవు లన్నిటిలో ననుగూడ నిదియొక్కటియే సురక్షితముగ నాకా శ్రయముని నిర్ధారణ చేయుటచే నీ రేవుస్థలము నుత్తమ రీతి నాకాగమన సాధ్యముగ నుంచుటకు తగిన మూలనల సప్రభుత్వముగల ప్రత్యేక కోవిమని నియమింప శ్రీవారి ప్రభుత్వమును మేము ప్రార్థించుచున్నాము.

నిర్వహణ సంగ్రహము

తగిన కారణము లేకుండ జర్మనలు సంగ్రహమునకు దిగుటచే దుర్బలరాజ్య సంగ్రహాధికార భావముతో నాంగ్ల సామ్రాజ్యాధిపతు లాహవరంగమున ప్రవేశించుటకు సామ్రాజ్యవాసులందఱు తోపాటు మేము నామలతో నొందుచునే యున్నారము. మేమీ సంగ్రహ విషయమున శ్రద్ధాపూరితమై గమనించుచున్నాము. సంగ్రహము నచిరకాలమున పర్యవసించుగాక యనియును మితవర్తయుతులగు నాంగ్లప్రభుత్వము వారికి పరిపూర్ణ విజయముచేయగ కాయనియును ప్రార్థించుచున్నాము.

పట్టణ వ్యాప్తి

ఈపట్టణమున 1871లో జనసంఖ్య 17889-1911 జరిగిన ప్రజాగణనమున 51110మందియున్నట్లు తెలిసినది. వీరిలో కొందఱు పన్ను చెల్లింపజాలని కూలివాండ్రగుటచేవీరికొకకొక్కతేటకు కట్టించుటకు వాయవ్యభాగమున 128 యకరములభూమిని పుచ్చుకొనవలసివచ్చినది. ఇందు దొరతనమువారు నూచించి యంగీకరించిన నూతన నగర నిర్మాణ మూత్రానుగుణ్యముగ నొకకొక్కతేట కట్టించబడును. ప్రజారంజకులగు మాకలెక్టరు గారి కేరట నాపేట యెల్వినుపేటయని పిలువబడును. దొర తనమువారిండుటకు మాకు 60వేల రూపాయల నొసంగుటచే మా వందనముల కెంతయును పాత్రుం.

జనసమృద్ధివిరతి

జనసమృద్ధిమిగతకు చెచ్చుగనే యుండుటవలన నుత్తరభాగమునందుగూడ పట్టణమును విస్తృత మొనర్చ వలసియున్నది. సమద్రతీరమున నున్న మొగతు కలియునట్లొక కట్టను కట్టించి తూర్పున యిసుపదారి కావలనున్న బురద నేలను గూడ నాకమింప వలసియున్నది. ఇందుల కగువ్యయములను సంఘాదాయములతో సరిపుచ్చుట కకకాశము లేదు. కాన దొరతనమువారి యుదారసహాయమునానించుచున్నాము.

పానోదక కర్మాగారములు

ఈ కర్మాగారములు 1908జూనులో నుపయోగమునకు తేబడినవి. తదాదికపట్టణాభివృద్ధిమును బాగుచేయుటకు లాభ ప్రదములగా నున్నవి. జలశుద్ధి సానములు 4 గలవు. వానిలో 2 మాత్రమే ప్రస్తుతోపయోగమందున్నవి. 5-వ జలశుద్ధి స్థానమేర్పరుచుటయును, పీఠులలోనివెదగ గొట్టములను పట్టణమంతయును వ్యాపింపచేయుటయును వీధులలో నానావాల నేర్పరుచుటయును గూడ చాలనావశ్యకముగ నున్నదని విన్నవించుచున్నాము.

మరికీ కాల్యలు

రాజనాటలు సహజముగ పల్లముగ నుండుటచే వర్ష కాలమునందు బాటలలో నీరు నిలువకుండునట్లు మరికీ కాలు వల నేర్పరుచుట యవశ్యకమని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించి యున్నాము. ప్రభుత్వమువారుకొరకు, పట్టణమును సర్వే చేయించుట గూడ ిగినది. ఆపను లత్వనసరముగ కనబడుటచే వానిని శీఘ్రముగ నెరవేర్పింపవలెనని మిమ్ము మరల ప్రార్థించుచున్నాము.

పురపాలన సంఘవైద్యశాల

ఈ వైద్యశాలకు జిల్లా మధ్యభాగములనుండి గూడ వైద్యులయావాసులై చికిత్సబడయ దగినవారు పెక్కుమంది వచ్చుచున్నారు. వీరి కిచ్చుట ఫలము చాల కుండ నున్నది. కాన నూతనముగ కట్టించ దలంచినమాదిరి వైద్యశాలకు శీఘ్రముగ పూర్తిచేయింప ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రారంభోచిత విద్య.

మా స్వాధీనమందున్న ధనాదాయముల వలనను దొర తనమువా రొసంగు ధనసహాయము వలనను (అందులకు వారికి మా కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాము) మేము ప్రారంభవిద్యా పాఠశాలల నేర్పరుప గలిగితిమి గాని చదువ దగిన వయసుగల బాలురలో 5-వ వంతు వారికేమాత్రమే మే మావిద్య నొసంగ గలుగుచున్నాము. ఉచితవిద్య నొసంగ వలెనని బీద లధికముగ కోరుచున్నారు గాని ధనలోపమున మేముట్లు చేయజాలకున్నాము. కాన నీ బాలనాసంఘమునకు చేరిన పతన్యా వయస్కులగు బాలురకందరికిగూడ నుచితముగ ప్రాథమికవిద్య నేర్పుటకు చాలిన ట్టిధికముగ ధనసహాయము చేయుటకు మీ ప్రభుత్వమును ప్రార్థించుచున్నాము. ఈ బాలనా సంఘమువారు స్వకీయ కార్యాలయ నిర్మాణమునకు 1871 లోనే తీర్మానించినదిగాని యీ పని ప్రస్తుత వ్షమువరకును సాధ్యము కాలేదు.

ముగింపు

శ్రీ వెంట్లండు ప్రభృతిగారి దర్శనము లభింపమికి మేము చాల చింతించుచున్నాము. ప్రజాప్రతినిధులగు మేముసంగిన స్వాగతోపన్యాసమును తామంగీకరించినందులకును మానగ రమునకు విచ్చేసినందులకును మేము వందనసహస్రము లాచరించుచున్నాము. తామును ప్రభృతి గారునుగూడ భగవదాశీర్వాదఫల భోక్తులగుచు జనానురాగాతిశయ విలసితులగుచు పరిపూర్ణాభివృద్ధి భావీతులగుచు నుండుగాకయని ప్రార్థించివీరమించుచున్నామని యుపన్యాసమును చదివిన పిమ్మట సభ్యులు పురపాలక సంఘసభ్యులనందరిని శ్రీ వారికి పరిచితులుగా నొనరించిరి.

జిల్లాబోర్డువారి యుపన్యాసము.

పిమ్మటజిల్లాబోర్డునకు సహాయాధ్యక్షులుగు మ.రా.రా దివాను బహదూరు డి. కేషగిరరావు పంతులుగా రీ. యుపన్యాసమును చదివి పిమ్మట కలెక్టరుగారు జిల్లాబోర్డు సభ్యుల నందరిని శ్రీవారికి పరిచయములు గావించిరి.

శ్రీవారు మాజిల్లాకు విచ్చేయుటకు మేమందరము హృదయపూర్వకముగ స్వాగతము నొసంగుచున్నాము. ప్రస్తుతాందోళనసితిసందర్భమున మే మందరమును సంపూర్ణముగ రాజభక్తిని నివేదించు మేము చేయదగిన నామమాత్రముగ నేవనుచేయుటకు సిద్ధముగానున్నామని ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుచున్నాము.

గ్రామముల పశుశుభ్రత.

గ్రామముల పశుశుభ్రత నభివృద్ధిచేయుటకు ప్రభుత్వము వారొసంగినయధికవిరాళములకు మేము కృతజ్ఞులముగనున్నాము. ఈసామ్యుతో రామచంద్రపురముతాలూకాలోని పూల పల్లి, ఆనపల్లి, మండపేటగ్రామములలో జనసమృద్ధిమును తొలగించుటకు విస్తారముగ స్థలములను కొనియున్నాము. త్వరలోనే ఆస్థలములను ప్రజలకొసంగి సమృద్ధిమును తొలగించెదము. ఆస్థల విక్రయాదాయముతో నితరగ్రామముల పశుశుభ్రతను చక్కజేయ ప్రయత్నించెదము. డెబ్బాగ్రామములలో గ్రామకంఠములకు తగిన భూములులేవు. కాన నందులకు ప్రతిగ్రామమునను కొంత భూమి కొనవలసియున్నది. కాన నిందులకు గు శ్రమ మధికముగనుండుటచే దొరతనమువారి సహాయము లేకుండ నిది పూర్తిగా నిర్వహింప సాధ్యముగాదని విన్నవించుచున్నాము.

పానోదక కూపములు

ఈ కూపనిర్మాణమునకు దొరతనమువారొసంగిన ధన సహాయము వలన నచిరకాలముననే జిల్లాలోని మెరకగ్రామములలో నీటి యిబ్బంది గలచోట్ల ముందు పశుశుభ్రములగు మాతులను త్రవ్వించెదము. కాలక్రమమున నన్ని గ్రామములలోనుగూడ నిర్మలాదక కూపములు త్రవ్వించ బడగలవని నమ్ముచున్నాము.

విద్యావ్యాపనము.

ప్రారంభమధ్యమ విద్యాభివృద్ధికి దొరతనము వారొసంగిన ధనసహాయమునకు వందనముల నాచరించుచున్నాము. కొన్నిగ్రామములలో పాఠశాలలకు తగినవసతులు లేవు గాన వానిని ముందు కట్టించెదము.

వైద్యసహాయము

వైద్యసహాయము కొరకు దొరతనము వారొసంగిన ధన సహాయమునకు గూడ మేము కృతజ్ఞులము. ప్రస్తుత మన్ని గ్రామములకును వైద్య సహాయముసంగ బాలకున్నామగాని వైద్యవిద్యార్థులన్ని విధములగు చికిత్సలనభ్యసించినవారు వలయునంతయంది బయలుదేరినపిమ్మట వారు పేటగ్రామములలో స్వకీయవైద్యశాలల నేర్పరచినచో నిట్టిలోపము తీరటయును వారికిని తగిన ధన సంపాదనము చేకూరుటయును సిద్ధింప గలవు.

చాలమంది శ్రీలు పురుషవైద్యులవలన చికిత్స చేయబడుట కంగీకరింపక వైద్యసహాయము నుపేక్షించుచుండుటచే శ్రీవైద్యులుగల శ్రీలవైద్యశాలల సభికముగ నేర్పరచవలెనని మేముహించుచున్నాముగాన ప్రభుత్వమువారు గూడ నివేదనమును స్వీకరించి శ్రీలవైద్యశాలలకు లెగిసహాయమును సమర్పించుటకు కోరుచున్నాము. జిల్లా బోర్డునకు వైస్ ప్రెసిడెంటును రాజమహేంద్రవరము వెద్దాపురము కాకినాడ తాలూకాబోర్డులకు ప్రెసిడెంటులను ప్రభుత్వమువారు రసధికారులనునియమించుదులకు వందనము లాచరించుచున్నాము.

లోకలు పెన్నుపన్ను.

ఇదివరకెప్పుడున్న దొరతనమువారధికంపు మొత్తముల నికముం దియ్యబాలనిదో గ్రామవాసులు లోకలుపెన్ను సభికముగ నిచ్చుటకు సిద్ధముగానున్నారని ఏ గ్రామములో వసూలుచేయబడిన సామ్యగ్రామాభివృద్ధికి వినియోగింపవలెననియును ఆ గ్రామావసరములు తీరినవిచ్చుటను పన్ను నిలుపు చేయబడవలయుననియును గ్రామస్థులు కోరుచున్నారని మేము నుడువ సాహించుచున్నాము.

ముగింపు.

శ్రీవారు మాజిల్లాకు విచ్చేసినందులకు వందనము లాచరించుచు చింతర సౌభాగ్యదీప్తాయువు లనుభవంతుడు తమకొసంగు గాతమని ప్రార్థించుచు విరమించుచున్నాము.

జిల్లాజడ్జువారికి పురపాలక సంఘమువారికిని గూడ కలిపి

శ్రీ గవర్నరుగారి సంగిన సమాధానము.

మీ పట్టణమునకును మీ జిల్లాకును ప్రతినిధులగు మీ కొసంగిన హృదయ భూర్యక స్వాగతమునకునే నభి వందనము లను చేయుచున్నాను. వెనుకటి యధ్యక్షుని పరిశ్రమఫలముగ నిర్మితమగు నీ మనోహర విశాలభవనమున మీరు స్వాగత మొసంగుట నాకు మరింత సంతస మొసంగింది. మీ జిల్లా యొక్కయును పట్టణముయొక్కయును ప్రాముఖ్యతను నేనీ గవర్నరు పదవిని స్వీకరించిన ప్రారంభ కాలమునందీ గ్రహింప గలిగితిని. మీ పట్టణమును చూడవలయునని కుతూహలమును నేనీ సంతకర్తము నెరవేర్చుకొనగలండులకు నిష్క్రమమగు సంతకమును బొందుచున్నాను. మీ నకును నేను నివసించు కాలమున మీ పరిచయమును కలిగించుకొనుటకును మీ ముఖ్య ప్రతిష్ఠాపకములను తిలకించుటకును వాణిజ్య వ్యాపసాయక సాంఘికాదులగు మీ స్థితిగతులను గ్రహింప గలుగుటకును నాకుగల యతకాశముల కెదురుచూచుచున్నాను.

మీ యుపన్యాస విషయములను స్మరించుటకు ముందు యధ్యసందర్శమున మీరు వెల్లడించిన రాజభక్తి సానుభూతి విషయములకు నాకృతజ్ఞతను విడువవలెనని కోరుచున్నాను. యధ్యమాంధ్ర ప్రోత్సాహక మెంతమాత్రము కాదనియును స్వకీయగౌరవ సంరక్షణార్థమున నాగరికత పరిరక్షణార్థమున మాత్రమే యాంధ్రప్రభుత్వమువారు తమ సైన్యముల రణ రంగమున కంపకలసినవారైరినియును మీరందరను లెస్సగా నెఱుంగుదురు. ఆంధ్రసామ్రాజ్యపుత్రులగు నన్ని జాతులవారును గూడ తిత్తణమాత్రమున సామ్రాజ్యపక్షమున బలనియుండుట కాయత్నపడిరి. హిందూదేశములోని వారుగూడనట్లు నిర్బంధముగ తమ సైన్యముల సంపుటయేగాక భరతఖండమునందీ రణముఖిలను కేగిన వీరపుత్రులందరుగూడ తమ సహచరులగు నాంధ్రవీరులతో సమముగ కౌర్యాచరణమున నప్రతిమాన ధీరతను చూపించుచున్నారని విశ్వవినుతి గాంచుచుండుటచే భరతఖండముననున్న మనమందరమును మరింత గర్వపడవలసినవారముగానున్నాము.

నౌకాశ్రయ సంరక్షణము.

పట్టణచరిత్ర బహు చిత్రముగను వివిధముగను కనంబడుచున్నదని మీరు చక్కగా నూచించి రాజధానిలో వాణిజ్య రంగములలో నొక ప్రధానస్థానమునది యాక్రమించుకొనుటకు గల కారణములనుగూడ చక్కగా నుడివియున్నారు. చెన్నపురిని విడచినచో తక్కిన రెవునలములలో వాణిజ్య విషయమున నిది తృతీయస్థానముగనున్నది. నాలుగవది కిట్లొరూపాయల వ్యాపారము జరుగుచున్నది. ఆ వ్యాపారమునకు భంగముకలంకమింద చేయుటకు రెవునాల రాకపోకలకు సుగమముగనుండుట యావశ్యకము. దొరతనమువారు రందులకు తగిన ఏర్పాటులను మొదటినుండియు చేయుచు నేయున్నారు. ఇక ముందుగూడ నట్టి సహాయముచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి సుమంతయును వెనుకదీయరు.

పట్టణవ్యాప్తి.

పట్టణములోని జనసమృద్ధిమును తొలగించుటకు పట్టణ వ్యాప్తి విషయమున చేయబడుచున్న పనులకంతయును సంశయించుచున్నాము. ఆపేటకు కలెక్టరుగారి పేరు వెల్లుచు

న్నారగాన వారి గౌరవమునకు తగినట్లుదియన్ని విధముల సరిగానుండునని నేనుహించుచున్నాను. మరల మీరుచేయబోవుచున్న విస్తృతని గురించిమీరు పంపించిన పత్రములు పారిశుద్ధ్యప్రధాన సంఘమువారికి చేరినవని తెలియవచ్చింది. వారి యామోదమును బడసిన పిమ్మట వలయు భనసహాయమును చేయుటను గూర్చి ప్రభుత్వము వారతి సంతోష భావముతో నాలోచింపగలరు.

కాకినాడ సీటికర్మాగారములు.

ఈసీటిపనులు 40 వేల మందికిసరిపడుట కుద్దేసింపబడినవి. ప్రస్తుత జనసంఖ్య 54 వేలగుటచే సీటిసదుపాయముచాలక పోవుటవింతగాదు. మొదటకట్టబడిన 2జలకుద్ధిస్థానములనుగాక మరి రెండు నట్టివి మరల నేర్పరుపబడినవి వానివలన సీలోపముకొంపరకు నివారంప ప్రయత్నింపబడినది. 4జలకుద్ధి స్థానములున్నను వానినన్నిటి నేకకాలము పయోగింప సాధ్యముగాదని తెలియుచున్నది. గాననైవక స్థానమును ఎత్తున తూరుమునకావలెనని మీరుకోరుచున్నారు. కానమీరందులకు తగిన వివరణమును పంపినచో నుదారభావముతో నాలోచింపబడునని నేను తెలుపుచున్నాను.

మరికీ కాల్యలదధి

వీనినిగురించి కొంతవని జరుపబడియున్నది. కాని టిటి యింజనీరు కాళవారికిగల పని తీవ్రతవలన నాలస్యమగుచున్నది గాని కారణాంతరములేదు. ముందు సంతకర్త ప్రారంభముననే సాధ్యమగునంత కీక్రముగ వీనిపట్లనులను పూర్తి చేయవలయునని నేనాయనను కోరెదను.

వైద్యశాలకు భనసహాయము

వైద్యశాల విషయమునగూడ చాలసాలస్యమేదైనది. ప్రస్తుత సందర్భమున నా విషయము స్మరింపబడుట సముచితము. వృధాకాలయాపన మక్కరలేకుండ సాధ్యమగునంత క్షీరతముగను పని ప్రారంభింప తేయదగునని తలంచెదను.

పురపాలనా సంఘము

వారు కన వంతు బాలురకు మాత్రమే విద్యా సహాయము చేయగలిగిన మధ్యమ పాఠశాలలను సంఘ సంబంధముగాని యితర ప్రాథమిక పాఠశాలలను తక్కిన 2 వంతుల వారికిని విద్యా సహాయము చేయగలగు చున్నవి. మొత్తపు సంఖ్యలను చూడగ నితరపట్టణములలోనిసంఖ్యలకన్న ననుకూలముగ నేక ప్రసంబదు చున్నవి.

ఉచితవిద్య నొసంగుటను గూర్చి యంకనకొన్ని

గ్రామములో పాఠశాలలే యేర్పరుపకుండుటచే నట్టి ప్రయత్నము లన్నియు పూర్తియగు వరకు నిది సాధ్యముకాదని యిండియాదొరతనమువారు నుడివియున్నారు. ప్రస్తుతము నిరుక్షేదము బాలికా వెనుక బడియున్నవారికి మచిత విద్య నొసంగుచుసాధ్యమగు వానిసంతను దొరతనమువారు చేయుచునే యున్నారు.

గ్రామపాఠశుధ్యము

గ్రామములలోని పాఠశుధ్యమునకు పాన యోగ్యజల కూపములకు విద్యాసహాయమునకు వైద్యశాలలకు రాకపోకలకు వలయు సౌకర్యములకు దొరతనమువారుచేసిన సహాయమునకు జిల్లాబోర్డువారి కృతజ్ఞతనాలకింప చాల సంతసము కలిగినది. కాని యీసంవత్సరము విహించినవలన గ్రామములలో జననప్ర మత్సాధికముగ కలిగియుండుటచే నట్టి సౌకర్యములు చేయుటకు కింతకన్న యుక్తసమయ మింకొకటి కనంబడదు. ఈవిహించి నివారణ సంఘముల నట్లే నితవయించి వరదలువచ్చిన వెంటనే రోగనివారణోపాయములను ప్రారంభించి ప్రారంభమునందే రోగముల నడగించు ప్రయత్నములు చేయుట యవసరమని కానిటిరీ కమిషనరుగారికి స్పష్టముగ తెలుపబడినది. డెల్టా గ్రామములలో ఫలము సంపాదించుటగా నుండుటవలన నచట పారిశుద్ధ్య కార్యములకు వ్యయ మధికము కావలసివచ్చుచున్నది. ఇక ముందు గ్రామ సమీప భూములు వ్యవసాయమున కొసంగబడవు గాని యిది వర కొసంగబడిన భూములనుగూర్చి గ్రామస్థులందరూ పారిశుద్ధ్యమునందు దీక్షితులయి ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడువరకును యానకూల్య మేర్పడుట మందముగనే యుండును.

సీటి సదుపాయము 500 మందిగల ప్రతి గ్రామమునను

1 గాని 2 గాని పరిశుభ్రోదక కూపముల నేర్పరుచుటకు పట్టుదలతో పని చేయబడుచున్నది.

వయస్య సహాయము.

ఈ విషయమున మీ యభిప్రాయముతో నేనక్షేపించుచున్నాను. చాలినంతమంది వయస్య విద్యార్థులగు శ్రీ పురుషులు బయలుదేరిన. సీలోపము నివారణము కాగలదు. మీరు చాల వయస్య కాలల నేర్పరచి నంద

లకు సంతసించుచున్నాను. శ్రీ విద్యాభివృద్ధికొరకు చేయబడుచున్న ప్రయత్నములవలన శ్రీ వైద్య రాంధ్రధికముగ బయలుదేరవచ్చును. శ్రీలవైద్యశాల లధికముచేయు తలంపు శ్లాఘ్యము.

రాకపోకల సౌకర్యములు.

గ్రామములనుండి పట్టణములకు రాకపోకలు చేయునట్టి ప్రజలకు సౌకర్యము లేర్పరుచుట ముఖ్య విధి. అదిగాక వ్యవసాయాభివృద్ధిగల మీ జిల్లాలో గ్రామములలో పండింపబడు సరుకులను పట్టణములకు కొనివచ్చుటకు తగిన సౌకర్యముల నేర్పరుచుట యత్యవసరము. సర్వ సంపత్కర్తమగుమనస్య ప్రాంతము సభివృద్ధిచేయుట కూడ ముఖ్యము. గత 5 సంవత్సరములలో దొరతనము వారిందులకు సుమారు 4.4 1/2 లక్షలను బోరు వారి కొసంగియున్నారని ఇంకను శక్తి వంశన లేకుండ నీ యగలరు. గ్రామములు తమ తమ గ్రామ సదుపాయముల కొరకు పన్నధికముగ నిత్తునుట యత్యంతమును శ్లాఘ్యము. ఇతర జిల్లాలో గూడ నిట్టి యుదారభావమే వివరించుచున్నది గాని యిదివరకే పన్ను మితిని సమీపించినది. దీనిని హెచ్చించవలెనని మరల కాసన మవసరము. అట్టి కాసన మనుకూలమని కొందరి వాదము గాని పూర్తిగ చర్చింపబడువరకు నీ విషయము లేల నవకాశము లేదు.

ఆనధికారాధ్యక్షుడు.

ఆనధికారాధ్యక్షు లనుపాధ్యక్షులను మొదట గోదావరిజిల్లాకు మాత్రమే యనుమతింప బడినది. వీరిప్పటి వరకు యుక్తముగనే వ్యవహరించిరి. ముందుగూడ నటులే చేయగలరని నమ్ముచున్నాను. అట్టి యధ్యక్షులు నెరవేర్చవలసి పనుల సఫలతకు తమవారి ధీశక్తి యవసరమే యగును గాని సహకారుల తోడ్పాటుగూడ ననుకూలముగ లేకున్నచో నట్టి కార్య సాఫల్య ముంభవము. నేనింక నుడువ దగినదేదీయును కనంబడదుగాని మీకు వందనముల నాచరించుట మాత్రమే కొరవడియున్నది. దానిని నిర్వర్తించుచున్నాను. మీ కొసంగిన మనోహర రజతపేటికా ద్వితీయమును నిరంతర స్మరణీయములుగ నుండగలవు. ఇట్లు శ్రీవారుపన్యాసమును ముగించిన పిమ్మట విద్యుచ్ఛక్తికూర్మాఘులై కలకర్తరుగారి విడిదికి విచ్చేసిరి. నేడు పౌరమహాజనులు శ్రీవారు విచ్చేసిన మందిరములకడ గుంపులు గుంపులుగ జేరి గంభీర హౌషమతో జయజయ ధ్వానముల నొనర్చిరి. విద్యావంతులను విద్యా విహీనులను గూడ సంతసించునది నోలలాడిరి. ఒక విలువలపుమీద ఆధమత్మ మారంగుళముల తూరలకు తక్కువగల తూరలు నీటి పారుదలకు పనికిరావని వ్రాయబడినది.

పురపాలక సంఘ వైద్యశాలావలోకనము

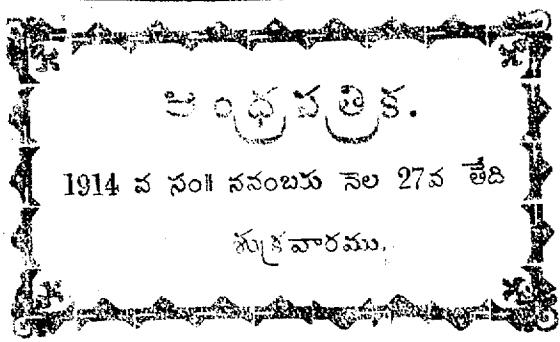
సాయంకాలము 4.30 గంటలకు శ్రీ వారు కలకర్తరుగారి తోడను పోలీసు నూపరిం తెండెంటు గారితోడను వైద్యశాలకేగిరి. అచట అసిస్టెంటు సర్జనుగారు స్వాగతమొసంగిరి. పురపాలనాసంఘాధ్యక్షులు గూడ నచటనుండుటచే మరియొకసారి వైద్యశాలామందిర నిర్మాణావశ్యకతను విన్నవించిరి. 20 నిమిషము లావైద్యశాల సంతయును పరీక్షించి ప్రేక్షకులపాత్రమున శ్రీవారిటుల వ్రాసిరి. "కట్టడములలోపము మున్నగునవి కొన్ని యున్నను గూడ నిచట పనులు చక్కగా నిర్వహించబడుచున్నవని వ్రాయుటకు చాల సంతసించుచున్నాను. సాధ్యమగునంత త్వరలో వైద్యశాలామందిర నిర్మాణప్రారంభము జరుగదగును. ఈపురాతన మందిరములో మరియొక నూతనవైద్యశాల నేర్పరుపదలంచి యనుమతిని బడసెననిగూడ విని సంతసించుచున్నాను.

టింపిన జ్ఞాపకచ్చిన్న పాఠశాల.

శ్రీవారువైద్యశాలనుండి యీపాఠశాలకేగిరి ఆపాఠశాలా కార్యనిర్వాహకులచట శ్రీవారికిస్వాగతమొసంగిరి. అచటపాలికలు "రూలుబ్రిటానియా" యను నాంధ్రగీతమునుబాడి పుష్ప గుచ్ఛములను సమర్పించిరి. బాలురకు కొద్దిగ హిందోపశేక మొసరించియుచితరీతిప్రేక్షకుల పాత్రమున సదభిప్రాయమును లిఖించిరి.

నెంటుజోనెపు కౌన్సింటు వారికాపాఠశాల.

మరల శ్రీవారుచటనుండి యీపాలికాపాఠశాల కేగిరి అచట ప్రధానాధికారిజిత్తు సహాయయు శ్రీవారికిస్వాగతమొసంగిరి. ప్రధానమందిరమునగ్రవిద్యాభివృద్ధిశ్రీవారికిస్వాగతమొసంగి యధ్యమును స్మరించి యుద్ధశాంతికి సలుపబడు ప్రార్థనలనుగూర్చి నడివెను. శ్రీవారుపాఠశాలలోనున్న మిత్ర గాఢ్యములకుచేరిన బాలికల సభివందించుచు వారుధరించిన దేశీయపతాకములను స్మరించుచు మీరుసంగ్రామమునకేగజాలకున్నను మీరు వైర్యశాలినులుగను నుపకారీలుగ నుంకదగునని నుడివిరి. అటునుండి సంగ్రహగారివిడిదికి వెల్లిరి.

జిల్లాబోర్డు రైల్వేలు.

మనదేశమందలి రైల్వేలకు మూలధనము మొదటినుండియు విదేశములనుండి వచ్చుచుండుట చేత ఆమూలధనముపైను వడ్డీగాను కొట్టకొలది ద్రవ్యము మనము బయటిదేశముల కనుపుచున్నాము. అదియే మనదేశపు నగుబడి యందు కొంత భాగముయొక్క ఫలమును ప్రతిసం॥మును మనకు లేకుండ జేయుచున్నది. బహుకాలముగా మన హైందవ నాయకులు ఇట్టి రైల్వే నిర్మాణ పద్ధతి దేశమునకు లాభకరము కాదని వాదించుచున్నారు. ఇటీవల ప్రభుత్వమువారును ఈవాదముయొక్క యర్థమును గమనించు వారై నారనుటకు సందేహములేదు. కడచిన ఒడ్డునలో సర్. విల్లియము మేయరుగారు మనదేశమున కొత్తరైల్వేల నిర్మాణమున కియి సంవత్సరమునకు 12 కోట్ల రూపాయలు అప్పుతీసికొనవలసియుండునని యభిప్రాయపడి అందులో 5 కోట్లు హిందూదేశములోనే తీసికొనుటకు నిర్ణయించినట్లు నుడివిరి. గతసంవత్సరపు రైల్వేల రిపోర్టును ప్రకటించుచు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు స్థానికమగు కొలదిపాటి రైల్వేలను బోర్డుల పరిపాలన క్రింద ప్రజలే వైచికొను నలవాటును అభివృద్ధిపరచు నిమిత్తము స్థానిక ప్రభుత్వములవారు రైల్వేసెక్సు విధించుటకు తగిన శాసనములు చేయుటకు నధికార మియ్యబడియున్నారు అని ప్రాసరి. ఇదే యభిప్రాయముతోనే బోర్డులు అప్పు పుచ్చుకొనుటకు గల స్వాతంత్ర్యములును నెక్కువ చేయబడినవి. 1879 వ సంవత్సరపు 11 వ ఆక్టు ననుసరించి స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములు ప్రభుత్వమువారినండి తప్ప ఇతరులనుండి యప్పు పుచ్చుకొనుటకే వీలుండలేదు. 1884 లో మద్రాసు రాజధానియందు మొట్టమొదట తంజావూరు జిల్లా బోర్డు వారు రైల్వే నిర్మాణోద్దేశ్యములై యీ రాజధానిలో స్వపరిపాలనాసంఘస్వాతంత్ర్యమున రైల్వేనిర్మాణ నూరంభమైన పిదప సీవిషయమున కొన్ని మార్పులు కలిగిన. సెక్సు విధించుకొను నధికార మభ్యేను; కాని 1900 సంవత్సరమున వైన సంస్కారముల ననుసరించుకాడ స్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములకు అప్పులు తీసికొను స్వాతంత్ర్యము నేరుగా నియ్యబడలేదు. కాని ఆసంవత్సరపు ఆక్టులో ప్రభుత్వమువారివద్దనే యప్పుకుపోవలెనను నిర్బంధమును నిర్వచించుచుండిన సూత్రమెత్తివేయబడెను. స్థానిక ప్రభుత్వమువారు స్వపరిపాలనాసంఘము లితరుల నుండి యెంతవరకు నేయేకార్యములకు నప్పు తీసికొనుటకు నుత్తరువులు పాలించవచ్చునో ఆ విషయములను గురించి గవర్నరు జనరలుగారు సూత్రముల నప్పటి కప్పటికి మంజూరు చేయవచ్చుననియు విధించబడెను. ఆ శక్తి నుపయోగించి యుండియా ప్రభుత్వమువారికిని కొన్ని నిబంధనలను ప్రకటించియున్నారు. అందులో రైల్వేలకు సంబంధించిన దొకటికలదు. ఏజిల్లాబోర్డుగాని కొంత సెక్సు సమాలకముగాను కొంత యప్పు మూలకముగాను ద్రవ్యము సమకూర్చి రైల్వే వేసుకొనదలంచిన ఇండియా గవర్నరుజనరలుగారి యనుమతిని పొంది

తమ యనుకూలములనుపట్టి మరల నిచ్చు వరత్తుతో డిబెంచరు పత్రములపైని అప్పు సూపాదింపవచ్చును. ఈ స్వాతంత్ర్యము జిల్లాబోర్డులకలవడినదిగాన, నిక 1884వ సంవత్సరమునుండియచ్చుటచ్చట సెక్సుపేరి యితరద్రవ్యమునకు మార్గము లేక నిలిచి యున్న దంతయు వినియోగమునకు వచ్చునని నమ్ముచున్నాము. నిజముగా రైల్వేల యావశ్యకముకల జిల్లాబోర్డులవారు ఏ విదేశపు కంపెనీలకో తమ రైల్వేల నిచ్చివేయక తమంతట తామే వైచుకొని జిల్లా వరుంబడికి నభివృద్ధికలుగు మార్గము లరయుదురనియు విశ్వసించుచున్నాము. గోదావరి జిల్లాయందును రెండుశాఖలు వేయవలయునని యుపక్రమమున్నది. విశాఖపట్టణములో గుణ పూర్వ పార్వతిపురముల శాఖ వైవలసియున్నది. ఇట్టి సందర్భములలో గోదావరి గంజాంజిల్లాల బోర్డుల వారు రైల్వేసెక్సు భరించుకొనటకు తీర్మానించి యుండుట సంతృప్తికరము.

కాని నిన్నటి స్థానిక శాసననిర్మాణసభా సమావేశ సమయమున డిండిగల్లు పలకే పాలభూటు శాఖవిషయమున ననధికారసభ్యులు తెచ్చిన తీర్మానము సందర్భములో జరిగిన చర్చను జూచు వారందరకును జిల్లాబోర్డు రైల్వేల విషయమున నొక విధముగు చిత్రభావము జనింపకపోదు. ఆ శాఖ మలయాళము, కోయంబుత్తూరు, మధుర జిల్లాలకు జేరినది. మొదట ఇండియా ప్రభుత్వము వారే తమకార్యక్రమమున వేరు దలచికొనినది. వారి కెంతకాలమునకును సాధ్యము కానందున అది స్థానిక ప్రభుత్వము వారి యాలోచనలో నికి వచ్చెను. అప్పుడే బిన్ని కంపెనీవారు తామాపని నిర్వహించి యత్తుమని దరఖాస్తునిడిరి. మన ప్రభుత్వము వారు జిల్లాబోర్డు రైల్వేలను ప్రోత్సహింపరచు నుద్దేశముతో నాదరిఖాస్తు నంగీకరింపరైరి. కడచిన ఫిబ్రవరి మాసములో మనగవర్నరుగారు డిండిగల్లులో శారవాహ్వనమునకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు డిండిగల్లు పలకే పాలభూటు శాఖ మిక్కిలి లాభకరముగా నుండ గలదనియు నాజిల్లాబోర్డుందులో తనబరువును మోయ సిద్ధపడవలసివదనియు హెచ్చరించిరి. కాని ఏప్రిలుమాస మగు నప్పటికి నీజనికయి నవీనముగా నొక కంపెనీ యేర్పడుచుండుట తెలియవచ్చెను. సంవత్సరమధ్యమునకు వచ్చునప్పటికి కోయంబుత్తూరు జిల్లాబోర్డు వారాకంపెనీలో తమసెక్సు మొత్తమునకు పేరులు కొన నంగీకరించువారైరి. జూమాసమునందు డెడకమండలమునుండి మన గవర్నరుగారు పంపిన యొక యత్తువు మేరకు గూడ నికను ప్రత్యేకపు కంపెనీ యేర్పడుట నిర్ధారితము కాలేదనుట యె తెలియవచ్చెను. అయిన గవర్నరుగారు మొన్న పర్యటనము పోయినప్పుడు పాలభూటులో నుపన్యసించుచు సీశాఖా నిర్మాణ మొక కంపెనీకి నిచ్చుటకు రైల్వేబోర్డువారికి సీప్రభుత్వమువారు సిఫార్సు చేసియున్నారని తెలిపిరి. నిన్నయెనచర్చలోను నదియేస్థిరమైనది. మరల నాలోచించుమాట ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టలేదు. మొదటినుండియువారు జిల్లా బోర్డుల పక్షముగనే యుండి తుదకీ ఫలమును దేల్పుటకు మంచికారణ మేమియు కానరావేదు. ఇది పెద్దశాఖయనియు ద్వ్యమెక్కువ కావలసి వచ్చుననియు జిల్లాబోర్డులంతి భరింపజాలవనియు ప్రభుత్వమువారు అప్పులియ్యజాలరనియు ముఖ్యవాదము. నూనూ జిల్లాబోర్డు ల్లాక్కటిగా కంపెనీయై చేరవచ్చునా లేదాయను ప్రశ్నకు కూడదని వచ్చిన ప్రత్యుత్తరము తరువాతిది. జిల్లా బోర్డు రైల్వేల పలన జిల్లా బోర్డు

కాదాయము రావలెననుట మూలాభిప్రాయము కాదని గా. హోర్ట్వుట్టా అట్టగారు చెప్పినదియు తరువాతతలంపే. వీని కన్నిటికిని ప్రతీకారములు కలవు. ఎప్పుడు ఆదాయము వచ్చుచున్నాము కలదో అప్పుడే మూలద్రవ్యమునకును మార్గములు లేకపోవు. నూనూ జిల్లాబోర్డు లొక్కటిగా చేరవచ్చునా లేదాయను సంశయము మాన్పుటకు శాసన నిర్మాణాధికార సంఘము కూర్చొనియే యున్నది. జిల్లా బోర్డులకు నాదాయము వచ్చుట మూలాభిప్రాయము కాకున్నను నాదాయము వచ్చునదియైనయెడల జిల్లాబోర్డు లుపక్రమించుటలో తప్పేమియులేదు. మీమిక్కిలి ఆదాయము రాని దానికి బారలు చాచుటకంటె నాదాయపుపని కుపక్రమించుట వివేకమేయగును. కాని ప్రభుత్వమువారు త్రిప్పరాదని తీర్మానించుకొనినపిదప నేమిచేసినను వీలులేకపోయినది. వారి యభిప్రాయమున ద్రవ్యము సుఖపుగా రాదనియు త్వరగా కావలసినపనియొగిపోయికాలము పట్టుననియు నున్నదనుటస్పష్టము. శ్రీగవర్నరుగారును వారి క్రింది యత్తమోద్యోగులను నెంత జిల్లాబోర్డుల పక్షమున నున్నను రైల్వేల నిర్మాణమునం దెప్పటి వలెనేయిప్పుడును నితరులవ్యాపారలాభాకాంక్ష యెక్కువ పనిచేసినట్లుతోచుచున్నది. రైల్వేబోర్డువారి విషయమున నడ్డుపడినచో మధుర కోయంబుత్తూరు మలయాళము జిల్లాలవారికోరిక నెరవేరు నేమో. ఎట్లయిననునొక్కటి మాత్రము నిజము, పెంట్లండు ప్రభువుగారుజిల్లాబోర్డులవిషయమును మిక్కిలి యాలోచించినారనుటకు సందేహములేదు. ఆయాలోచన యిప్పటికి కొంచెముతప్పినను ముందునైనను మేలుచేయదా?

గవర్నరుగారు—కాకినాడ.

ఆంధ్రదేశమున మన గవర్నరుగారి పర్యటనము ప్రారంభమయినది. నిన్నటిదినము కాకినాడలో వారికి సమ్మానపత్రము లొసగబడియెను. వారు వానికి ప్రత్యుత్తరము లిచ్చువారైరి. మొత్తము మీద ప్రత్యుత్తరములు సంతృప్తికరములే యనుటకు సందేహములేదు. అనేక విషయములలో ప్రభుత్వమువారు తమకు సానుభూతి కనుపరచి సహాయముచేసినందులకు కాకినాడ పురసంఘము వారును గోదావరి జిల్లాబోర్డువారును నుచిత రీతిని ప్రశంసించి వందనము లొసంగిరి. గవర్నరుగారును వానిని సంతోషపూర్వకముగా కొనుచు గోదావరి జిల్లాయే మొట్టమొదట అనధికార జిల్లాబోర్డు వైస్ ప్రెసిడెంటును ననధికారపు తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటులను నేర్పరచుటకు మొదటిజిల్లా యని యు నా యేర్పాటు ఫలప్రదముగా విజయముగా నందుటకు తా నూనంద మందుచున్నామనియు దెలిపిరి. ఉదారహృదయులును సానుభూతి భరితులును నగు పెంట్లండు ప్రభువుగారు ఈ విజయము నాధారముగా తీసికొని యాంధ్రదేశమున, నాంధ్రదేశమున నననేల మదరాసు రాజధానిలో, ననధికారబలము అన్నిచోట్లను హెచ్చించి ప్రజలకృతజ్ఞతకు నిక నెక్కువ పాత్రులగుదురని నమ్ముచున్నాము. మరియొకవిషయమునుగూడ ప్రభుత్వమువా రాలోచించుట యవసరము. కాకినాడ పురపాలకసంఘమువారు తామిప్పటికీ విద్యాశాలాహులగు బాలరలో నూడింట నొక్కవంతునకు మాత్రము విద్యకు పసలేనేర్పరుపగలుగుచున్నామనియు నుచివిద్య యందరకును గరవుట కవకాశము గలిగించుటకు నాధ్యక్షు చేయవలసినదనియు వేడిరి. గవర్నరుగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటలో ఇండియా

ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమున నింకను నుచిత విద్యకు తగినసమయము రాలేదనియు ఆ పద్ధతి నవలంబించినయెడల నిష్పాతికి విద్యయేరీకని భాగములకు విద్య వ్యాపించుటకు వీలుండకపోవుటచేత తగదనివారనియు కాకినాడలో మధ్యమ పాఠశాలలును పురపాలక సంఘాధికారమునకు వెలుపలనుండు ప్రాథమిక పాఠశాలలును తక్కిన రెండింటి మూడుభాగములలో కొందరుకు విద్యా సాధనము లగుచున్నవనియు నంగవేత నితర పట్టణములకంటె కాకినాడ య తేలిసిపోవడమునందు నుండి యి.డి.చిల్డ్రన్లవై ప్రజలుబహుకాలముగాప్రాధింపుచున్నారు. తుదకు పురపాలక సంఘములలోనైన నీ పద్ధతి నెలకొల్పవలసినదని కోరుచున్నారు. అవ సరమైనయెడల ప్రభుత్వము వారనుచుతించినచో నెక్కువ సెస్సులకైన ప్రజలియ్య కొందరుని మరియొక సందర్భమున గోదావరిజిల్లా బోర్డువాచునడి వి యున్నారు వీని నన్నిటినిబట్టి చూడ ప్రజలభివృద్ధికై మిక్కిలి యాతురత కలవారైయున్నారని యు ప్రభుత్వమువారు స్వాతంత్ర్యమిచ్చి మార్గము చూపిన యెడల పనిచేసి కొందరునుటయు స్పష్టము. కావున ప్రభువులు బాగుగాయోచించి జిల్లా బోర్డులు తొలుత బోర్డులలోని ప్రజా ప్రతినిధులకు నిష్పాతికంటె నెక్కువ స్వాతంత్ర్యములిచ్చి అచ్చటచ్చట సెస్సులువైచి ఆయాప్రాంతముల లాభమునకే యుపయోగపెట్టుకొన ననుజ్ఞ యిడినచో నిజముగ స్వ ప రి పాల న పునాదివద్దనుండి ప్రారంభమై నెగడి బ్రటిష్ రాజ్యతంత్రపు శాశ్వత కీర్తికి నిదర్శనమగునని నమ్ముచున్నాము.

మధ్యరంగమున జర్మను బలములు తాత్కాలికముగా నుడిగినట్లు కనుపించుచున్నవి. ఎవరిను ఈ సరులనైపున నంత పోరాటములేదు. మిత్రమండలి వారు తరిమికొట్టుటకు వీలులేనంత మాత్రము జర్మనుసైన్యము లున్నట్లు వినుచున్నాము. జెర్మీయనుల జలప్రాయమున కాగలేక జర్మనులు బ్రిల్లి ప్రాంతమునకు సైన్యములచేరుచున్నారట! జీబ్రుగ్గు వద్ద జర్మను లారుసముద్రాంతగ్రాములుచేచ్చుచుండిరట! జీబ్రుగ్గును అగ్గ నాకాదళముతాకి ధ్వంసము చేయుటతోడనే అవి ఏమయినదియు తెలియ రా లేదు. మరియొకచోట బ్రిటిషుదీవుల కు తర్రభాగమున పీయర్లె సునద్ద నొక యాంగ్ల యుద్ధనావ ముందుచే నెగరకొట్టబడినదట. ఇవి నావలోని ముందు రగల్కానుటచే సంభవించిన విపత్తని తెలియుచున్నది. తూర్పున పోలండునందు జర్మనులకు బాగుగా పరాజయమైనట్లు వార్తలుకలవు. విశ్వ లావార్తల మధ్యను వారివరుస భేదింపబడినది. పాయలవెనుక చేరుకొని రుష్యావారు వారిని మర్దించినారు. ఆఫ్రికాలోను రుష్యావారు చొరవతో పనిచేయుచున్నారు. హంగరీ ప్రవేశించినారు. మెజో, ల్యాబారెజ్ అను స్థానములకడ శత్రువు నెదిర్చి యోడించి 3500 ఖయిదీలను దండిగా యుద్ధ సామగ్రిని కట్టుకొనినారు. హంగరీలోనికి కాపేథి యను పర్వతములగుండగల త్రోవల నాక్రమించుకొనుటకాక నాని ముఖ్యముఖమున నుండు పట్టణమునుగూడ స్వాధీనము చేసికొనినారు. తుర్కీవారును పరాభూతు లగుచునేయున్నారు.

మధ్యరంగపు యుద్ధమున మన నీరులలో నొక్కడగు హన్లూరు గంగాసింగు అను నతడొక్కడగు ఖదవోరిండుగురు శత్రువులను మడియించి శౌర్యముచూపి ఫ్రెంచి యధికారులచే విక్టోరియా క్రాసను నుత్తము గౌరవ చిహ్నమును బహుమానముగా నందినాడని వార్త కలదు. కాని యిది స్థిరపడనలేనట. స్థిరపడి మన కానంద మొనగుగాక యని నమ్ముచున్నాము.

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు-ఫ్రాన్సులు.

ప్రసిద్ధపురుషుడు సైన్యమున చేరుట.
 లండను నవంబరు 25:—డాగ్లసును విఖ్యాతికహించిన వైపరుఫింట్లెటరు తిగి సైన్యమునకేరెను.

సేనాముఖమున మార్పులేదు.
 లండను నవంబరు 26:—ఈదినము శాంతముగనుండెను. సేనాముఖమునందెచ్చటను మార్పులేదు అని నిన్నటిరాత్రి దొరతనమువారు ప్రకటించిరి.

దెబ్బలు తినిన భారతీయ సైనికులు.
 రాజు, రాణిగార్లు బహుమతులను పంపుట.
 లండను నవంబరు 25:—యద్ధములో దెబ్బలుతిని ఇంగ్లాండులోని న్యూపోర్టు వైద్యశాలకు తీసికొని రాబడిన భారతీయ సైనికులకు బహుమానముగ, చేతికర్రలు, దుస్తులు, సిగరెట్టులు మున్నగు వానిని పంపించిరి.

జీబ్రుజ్జీపై ఫిరంగులు బారుజేయుట
 జర్మనీవారి నాకోద్యోగముల గృహము ధ్వంసమగుట
 లండను నవంబరు 26:—క్రీటిష్ వారి యద్ధపుటోడలు ప్రయోగించిన బాంబులలో మొనటిని జర్మనీవారి యంతర్గామిపై బరి జేయుచుండిన జర్మనీవారియధ్య బడి ప్రేలుబడి వారిలో 17 గురు మృతిపొందిరిని జీబ్రుజ్జీమండి శరణాగతులవారెందునకు వచ్చినవారు చెప్పుచున్నారు. పారెన్ హోటలు ధ్వంసము గావించబడెను. ఇండు జర్మనీవారి నాకోద్యోగములుండిరి.

హైందవస్వచ్ఛంద సైనికుల మొదటి పరాలము
 హన్లూరుగంగాసింగు పరాక్రమము
 లండను నవంబరు 26:—టయియ్యునత్రిక్ యిట్లు వ్రాయుచున్నది - విక్టోరియా క్రాసు అను బిరుదమును హైందవులలో ప్రథమున 57 వ టైల్డును రైఫిల్సులోని హర్లూరు గంగాసింగుగారి కియ్యబడెను. కందకములలో జరిగినముప్పి యుద్ధమున గుండిన 16గురు హైందవులకును వీరొక్కరేమిగిలిరి. హర్లూరుగారు 11 జర్మనీవారినిబంపిరి. వీరుచనిపోయిరిని విడిచిపెట్టబడిరి. వీరజేహును నందయిదు గాయములున్నవి హర్లూరు గంగాసింగుకు విక్టోరియా క్రాసు అను బిరుదు యియ్యబడిన సంగతి టయియ్యునత్రిక్లో ప్రకటింపబడిన తంతివార్త వలన తెలియుచున్నది. ఈ వార్త బోలోను పట్టణమునుండి వచ్చినది. ఇంతవరకు యీ వార్త ప్రధురపరపబడలేదు.

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.
 లండను నవంబరు 26:—ప్యారిసు నగరమున కేటి నుధ్యన్సుమిట్టు ప్రకటింపబడినది:—యద్ధపు స్థితిగతులలో నిన్న విశేషములేదు. ఉత్తరమున తీవ్రముగ ఫిరంగులు నెట్టి కొట్టుటలేదు. శత్రువుల కాల్పులను మానేసలకు ముట్టడించుట లేదు. కొన్ని కొన్ని స్థలములలో మానేసలు కొద్దిగ ముందుకు పోయినవి. అక్రాసు ప్రాంతములలో శత్రువులు ఫిరంగులు నెట్టి కొట్టుచు నేయున్నారు. మిస్సేయొద్ద శత్రువులు తీవ్రముగ ముట్టడించిరి. కాని, వారికి చాల నష్టముకలిగినది. సోమకు పశ్చిమాభిముఖము మేము ముందుకుపోవుచున్నాము. అగ్గోరు, పీవరు, లార్రెన్, వోసు జెనులలో శాంతముగనున్నది. వోసు జెనుక్రిస్ను స్థలములలో దట్టముగ మంచుపడినది.

ఆంగ్లేయముద్ధపుటోడ ధ్వంసమగుట.
 లండను నవంబరు 26:—చర్చిలుగా ట్టు తెలియజేయుచున్నారు:—బారోపా అను ఆంగ్లేయముద్ధపుటోడ పీర్స్ నుమొద్ద ధ్వంసమైపోయినది దీనివీరకున్న ఏడెనిమిది నందలయందెబ్బో 12 గురుమాత్రముగ్గింపబడిరి. ఇది 1898 న సంవత్సరములో కట్టబడినది. దీనివేగము గంటకు 18 మైళ్లు దీగినాడ 4 వ. 12 అంగుళముల ఫిరంగులు, పదిరెండు 6 అంగుళముల ఫిరంగులు, మున్నగునవి అమర్చబడినవి.

ఇదాక్ మహారాజగారు

లండను నవంబరు 25:—ఈ జిత్తుముఖ్యపట్టణమగు కెయిలో నగరములో ఇదాక్ మహారాజగారిని ఒక పత్రికా ప్రతినిధి దర్శించగా మహారాజగారు ఇట్లు చెప్పిరి— హిందూదేశము తన ధర్మమును నెరవేర్చు నభిలషించుచున్నది. తన సేనను బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య రక్షణకు గాను ఇంగ్లిష్ సేనలతో కలసి పోరాడుటకు పంపుట ధర్మమని హిందూదేశము ఎరుగును. హిందూదేశమునుండి లక్షమంది హైందవ సైనికుల మాత్రము యుద్ధమునకు పంపుచున్నారని మొదట వింటిమి. కాని రెండు లక్షలని ఇటీవల తెలియవచ్చినది. ఈ వార్తమాట విపరీతమగు సంతోషమును కలిగించినది.

యద్ధమునకు పంపండుకు చింతిల్లుచున్న వారు హిందూదేశములో ఆశేతులుగలరు. చక్రవర్తివారు 10 లక్షలుగాని, 20 లక్షలుగాని, 30 లక్షలుగాని సేన కాకలెనని కోరవత్తుమన మా ఆనందమునకు పేరయిందదు. రషియా చక్రవర్తి యగు జారుగారి సేనయంతటి పెద్ద సేనకాలెనని బార్లి చక్రవర్తిగారు కోరు పత్తుమన హిందూదేశము పంపలదు. ఏమందురా? ఇంగ్లాండు ప్రపంచ వాగవత కొరకును, హురభిభూజియగు జెర్మీయను బోటి క్రిన్న రాష్ట్రముల ప్రాణరక్షణ కొరకును పోరాడుచున్నది. కాబట్టి మా సర్వస్వము ఇంగ్లాండు దిగానే భావింపవచ్చును.

“ఎమ్ డెన్” నాశనము.

సైనికుల సంతోషము.

లండను నవంబరు 25:—యద్ధమున కన్నులార చూచినవాడొకడు ఇట్లు చెప్పినాడని వార్తాప్రకటన సంఘమువారు తెలియజేసిరి:— “ఎమ్ డెన్” ధ్వంసముచేయబడిన దనువార్త యద్ధముచేయుచున్న మిత్రమండలి సేనలకు అమితానందమును కలిగించినది. జర్మనుల కందకములు దగ్గరగానున్నవోట్ల మిత్రమండలి సైనికులు “ఎమ్ డెన్ వద్ద” గూర్చి జ్యోతులకు విసపకుట్టు వ్యాఖ్యానములు చేసిరి. జర్మనులకు కొపమువచ్చి మిత్రమండలి సేనపై ఫిరంగులను విపరీతముగ కాల్చిరి. ఫిరంగులు కాల్చుటకు విరాళములేదు. విశేషములేవియు లేవని తెలిపినాడు కూడ ఆ సేనమడిచనిపోయిరి.

ధ్వనిలేని ఫిరంగి.

జర్మనులు ధ్వనిచేయని ఫిరంగిని ఒక దానిని ఉపయోగించిరి. గుండు బయటపడునప్పుడైన మోతపుట్టదు. ఈఫిరంగి గుండ్లు తగిలి ఇంతవరకు మనవారు ఎరుగు చనిపోలేదు.

జర్మను విమానమును పట్టుకొనుట.

జర్మనీవారి విమానమును ఒక దానిని చునవారు పట్టుకొనిరి. ఆవైమారికులవద్ద “హిందూదేశపు సైనికులను-బ్రిటిష్ వారికి సాహాయ్యము చేయవద్దని ప్రోత్సాహపెట్టుచు హిందూసాని భావలో వ్రాసిన కాగితములున్నవి.

రుష్యా

పోలాండులో రుష్యావారు జయమునొందుట

లాహోరు నవంబరు 26:—ఈకింది తంతివార్తలు నిదిలో అందు మిలిటరీ కెటెగరీలోకి వచ్చినవి.

లండను నవంబరు 26:—నిన్న టిడినమున రుష్యాచక్రవర్తిగారు వైద్యశాలకు దర్శించినపుడు గాయములనొందినవారితో ముచ్చటించి దానివలన పోలాండునందరు రుష్యావారు గెలుపొందిరని తెలియవచ్చినవార్త గొంపవకు ప్రసవరచుచున్నది. రుష్యావారికి దక్షిణభాగమున జయముకలిగెనని వెట్రోగ్రేడునందలి మార్షింగుపోస్తుపత్రికా విలేఖకుడు దెలుపుచున్నాడు.

వెట్రోగ్రాడునందలి టయియ్యునత్రికా విలేఖకు డిట్టు చెప్పుచున్నాడు:—విన్ మ్యాలావార్తలముధ్య ప్రదేశమున 400000 బౌన్సీసైనికులున్నారు. వీరు శరణుజేయబడి యొకభాగము తైరదిక్కునకును మరియొకభాగము దక్షిణముగ గోళుచున్నారు. ఈసైన్యమునకు వెనుకతెట్టునకు రుష్యావారు వచ్చి యెక్కువ వచ్చుమను నిశ్చయించి టిడినకు వచ్చినది.

జర్మనీనాశితి.

రుష్యావారు హంగరీని ప్రవేశించుట.
 లండను నవంబరు 26:—వెట్రోగ్రేడు-పోలాండునందును, గిటిషియా యందును రుష్యావారు గెలుపొందిరియు ఖయిదీలను, ఫిరంగులను చంపివారినినది దొరతనమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

రమ్యవారు హంగేరిలో బ్రవేశించిరి.

ప్రకటనయందెట్లున్నది. లాడ్జిమిషనున పోరాటము జరుగుచునే యున్నది. నవంబరు 10 వ తేదీన స్త్రీకో, బ్రెజిల్, కొలంబియా, రుజ్ గూ, లెక్సో ప్రదేశములపైబడిన జర్మనీవారు రష్యివారి యొత్తిడిచే యుత్తరాభిముఖముగ బోవ నశ్యంతప్రయత్నముల జేయుచున్నారు. చెదరిన పటాలములు కొలుస్కాకు దక్షిణమునందు తిరుగుచున్నవి. థైలీసు పెద్దభిరంగులను బట్టుకొంటిమి.

జెంక్వివా క్రాకోముఖమున పేలుకలుగుట.

లూసిమ్స్కద్గ మనకు పేలుకలిగినది. జెంక్వివా, క్రాకోలకద్గ పోరాటమునందు మనకు లాభముకలిగినది.

అమెరికా

అమెరికావారి డిస్ట్రీమునుబహుమానములు.

లండను, నవంబరు 25:—జేసక్ అనుపేరుగల అమెరికావారి సాంటాజూయోడెస్ స్థిమత్తుడైన నేటిమధ్యాహ్నమున దొరతనమునా రాహ్వించిరి. యుద్ధముచేయుచున్న వారి విజ్ఞులకు క్రీస్తుజన్మదినోత్సవముల బహుమానములుగ నిచ్చుటకు 1200 టన్నుల బరువుగల సామానులదెచ్చెను. ఇటు తరువాత నీయోడ మాస్కాల్మిసులోనగు యితర రేవుస్థానములకు బోవును.

జర్మనీ.

కీలుకాలునను బలపరుచుట.

లండను నవంబరు 25:—కీలుకాలున సంగత్యజాగ్రము ద్రవ్యజడన కందకముల నతిత్వరముగ జర్మనీవారు బలపరుచుచున్నారు. వ్యవస్థాపక హాల్ డిస్ట్రీనులోనికి వైద్యముల నెక్కువగా బంపుచున్నారు. అ. డెన్మార్కుదేశీయులు చెబుచున్నారు.

జర్మనీవారు నిరోధింపబడుట

అలహాబాదు నవంబరు 25:—పయనీరుపత్రిక లండను విశేషబడిల్లు తంతినపుచున్నాడు. రమ్యవారు జర్మనీవారి కెక్కువనష్టమును గలిగించి ముందునకు రాకుండనిరోధించిరి. జర్మనీవారి కాల్పులులను ప్రోగ్రెసువురయును కొన్నిభిరంగులను రమ్యవారు పట్టుకొనిరి. జర్మనీవారు మనువువెనుకకు బోయినపుడు బాటలు పాడుగావింపబడుటచే నివ్వడు వారికి సామగ్రివర్తకములు సరిగా జేరుటలేదు. పాడైనపటాలముల వారికి రిజిస్ట్రేషన్లుజేర్చి క్రొత్త పటాలముల నేర్పరచుచున్నారు.

జర్మను సైనికులు పరిగెత్తుకొనిపోవుట.

లండను నవంబరు 25:—హాలండులో యుద్ధముచేయుచున్న జర్మనులు ఓడిపోవు నూచనలు కన్నట్లుచున్నవి. విస్సులా వాటైలమధ్య పోరాడుచున్న జర్మనుసేనలు, చాల దూరము పారదోలబడినవని రుష్యులనుండి వచ్చిన తంతివార్తలన తెలియుచున్నది.

జర్మను సయినీకులు.

ఈసద్ర ప్రాంతముల నితిగతులు.

లండను నవంబరు 26:—టయమ్మ పత్రికకు ఉత్తర ప్రాన్యనుండి క్రిందివాక్తవచ్చినది:—పరాసు, అంగ్లేయుసేనలు తమమీదపడకుండ కాపాడుకొనుటకు తగినంతమంది జర్మనులు మాత్రమే ఈ సరునది ప్రాంతముల నున్నారు. జలయమైన ప్రాంతములనుండి జర్మను సయినీకుల నందరిని తిల్లి జిల్లాకు పంపివేసిరి.

జర్మను డిస్ట్రీయరు.

లండను నవంబరు 27:—సాండులో జర్మను డిస్ట్రీయరును బ్రిటిషునావ నాశము చేసినది నిజమనియు దీనికి చాలనష్టము కలిగినదనియు జర్మనీవారి తీగతని వార్తవలన తెలియుచున్నది.

అంగ్లేయ సైన్యానికులు.

జర్మను విమానాలయముపై బాంబులువేయుట.

వ్యాధినివారము నవంబరు 25:—జర్మనువిమానములను మరమ్మత్తుచేయు క్రెడిట్ థానులోని యంత్రకాలపై అంగ్లేయ వైమానికు లిజీవల బాంబులువేసిరి. అన్ని పనిముట్లతోను యంత్రములతోను నిది అమర్చబడియున్నది. అంగ్లేయవైమానికులు వేసిన బాంబులను సీకర్మగారము ధ్వంసమైనది. ఇక్కడ పనిచేయువారు బాంబులువేసినందుకు, చాల భయపడిరి. కపేంద్రుడు వాడింగుటను, లెఫ్టినెంటు సిగ్ని గార్డు తరిగినవచ్చిరి.

జర్మనీవారి ప్రయత్నములకు భంగపాటు.

లండను నవంబరు 25:—జర్మనులు ఇంగ్లండుకు ఎదురుగా తెల్లమును తీరమునను జీబ్రాజురేవును తమ యుద్ధనావల నిలయముచేయ వలెనని సుర్యము సిద్ధముచేసిరి. బ్రిటిషు యుద్ధనావలు జీబ్రాజుమీద భిరంగులను కాల్పుట వలన జర్మనీవారి ప్రయత్నములకు భంగపాటు కలిగినది. బ్రిటిషు నావల భిరంగి గుండ్ల వలన జీబ్రాజు రేవులో జర్మనులు కట్టిన కూములు పవర్ ఫాక్టరీ ధ్వంసమైనవి. అని హాలండులోని పత్రికావిశేషములు తెలియ జేయుచున్నవి.

రైలువేనాశము.

జర్మను విమానముల ఉపయోగమునకై ఉదజనిని ప్రొడ్యుజ్ (డ్రోజెన్) తయారుచేయు యంత్రములను బ్రూజ్ నగరమునకు పంపవలెనని జర్మనులు ప్రయత్నించిరి. కాని బ్రిటిషు భిరంగిగుండ్లవలన రైలుకోడు కొంతవరకు నాశమై నందున వారి ప్రయత్నములు సాగలేదు.

6 సబ్ మెరైనుల అంత తలెయడేదు.

సబ్ మెరైనులను విడిచేసి జర్మనులు జీబ్రాజు రైల్వే మీద తీసికొనివచ్చుచున్నారనియు, వీని న్నడిసి తిరిగి ఆ మర్చి బ్రిటిషుయుద్ధనావలపై మీదకు పంపుచుననియు ఆముట్టర్ దామునుండి అక్టోబరు 30వ తారీఖున రైటురు యేజెస్సీవారు లండను పత్రికలకు తెలిపిరి. వీరు తెలిపినట్లుగానే జర్మనులు జీబ్రాజు రేవులో 6 సబ్ మెరైనులను జేర్చిరి. ఈ సబ్ మెరైనుల గతి ఏమైనది ఇప్పుడు తెలియుట లేదు.

ఆస్ట్రీయా.

ఆస్ట్రీయావారి యోటమి.

లండను నవంబరు 26:—కార్పెలియా పర్వతముల కావలనున్న మనవైనికులు మీజిలాబోరెజ్ సమీపములనున్న ఆస్ట్రీయావారి వైద్యములను చుట్టుచున్నారు. ఇచ్చట ఒక జనరలును, 40 మంది యువ్వోగీయులును, 8500 మంది భటులును, పెద్దభిరంగులును, మాడురైలును మనకుజిచ్చెను. హంగేరి బయల్గొను మార్గములకు కనుమల ముఖద్వారముననున్న కొనోమానును పట్టణము నాక్రమించుకొంటిమి.

తురుష్కసానము.

బాస్రానుపట్టకొనుట.

అలహాబాదు, నవంబరు 26:—పయనీరు పత్రికకు యిట్లని తంతిచ్చెను. యుద్ధము ప్రకటించిన తరువాత 17-దినములలో బాస్రాను స్వాధీనపరచుకొనుట ఇండియావొరతము వారియొక్కయు వైద్యముయొక్కయు అధిక సామర్థ్యమును వెల్లడించుచున్నది.

టర్కీవారోడిపోవుట.

బాటలు శవములతో నిండియుండుట.

లండను నవంబరు 26:—పెట్రోగ్రాడు దొరతనమునా టెట్టు ప్రకటించుచున్నారు. టర్కీవారోవైద్యమును రమ్యవారు తరిమి ఎత్తరంపై పున వారి నొడించిరి. చాలమంది వైదీలను, మందుగుండు సామానును జల్లెకొనిరి. బాటలు దిగిసిపోయిన శవములచే నిండియుండెను. ఎత్తరం, పెట్రోగ్రాడుకోటల చాటునకు టర్కీవారు పోవునట్లున్నది.

టర్కీసేనలో భేదము

లండను నవంబరు:—11 వ టర్కీ సేనలోని దయార్ బక్, ఖార్ పట్ పటాలములలోనున్న సైనికులు “మేము రషియా ఫారితోయద్ధము చేయుము” అనివల్లిపోవు చున్నారని ఆసియా వైసరునుండి ఈజిప్టుముఖ్య పట్టణముగురైయికో నగరమునకు వచ్చుచున్న శరణాగతులు చెప్పుచున్నారు.

బాల్కనులమనస్థితి.

లండను, నవంబరు 26:—బాల్కను దేశములలో సమత్వమును స్థాపించుటకు రాయబారములు జరుగుచున్నవి. మిశ్ర మండలివారి సలహాచేర్చిన సర్వోయావారు బల్గేరియాకు కొంతదేశము నిచ్చుటకీర్తవడిరి. బల్గేరియా ముఖ్యమంత్రియగు డాక్టరు రుడో స్టావోఫ్ గారు సాబ్రంజియందుప్రసంగింపుచు బల్గేరియావారు తటస్థులై యుండవలెనని నొక్కిచెప్పిరి. మిశ్రమండలివారి మంత్రులు డాక్టరు రుడో స్టావోఫ్ గారి దర్శనము జేయుటవలన నేదో విశేషమున్నదని సాక్షియావారనుకొనుచున్నారు.

వజీణహిందూసానము

లాస్కాలు స్త్రీమరును వదలి వెళ్లుట.

కల్కికోట నవంబరు 26:—“క్వాన్ థాతన్” అను స్త్రీమరులోని 20 మంది లాస్కారులు చావా అబీమాఅనుసరంగు నాయకత్వము క్రింద మొన్న 19-వ తారీఖున సమ్మెకట్టి పని మాని వేసిరి. ఈ స్త్రీమరు 21-వ తారీఖున కాలిక్టర్ రేవుచేరినది. వెంటనే సమ్మెకట్టిన వారందరు స్త్రీమరును వదలివెళ్లిరి. స్త్రీమరు కపైను రాకట్ అను నతడు సమ్మెకట్టి వెళ్లిపోయినాని కాలిక్టర్ రేవు ఆఫీసుకు తెలియపరచెను. పోర్టు ఆఫీసు వెంటనే అడిషనల్ డిప్టీమేజిస్ట్రేటు ఐ. పి. రావ్ ఐ. సి యస్. గారి వద్దవచ్చియిచ్చెను. రావుగారు ఈకేసును కాలిక్టర్ రేవు మేజిస్ట్రేటుకు విచారణకు పంపిరి. మొన్నటితో ప్రాసిక్యూషన్ తరపు సాక్ష్యము ప్రారబ్ధమైనది. ముద్దయల తరపు స్త్రీమరు శనివారమునాటికి వాయిదా వేయబడినది. ప్రాసిక్యూషను తరపున టి. వి. సుందరయ్యర్ టి. య్యె. టి. యల్ గారు వాదించిరి. లాస్కారులు స్త్రీమరును వదలి వెళ్లుట వలన స్త్రీమరు ఆలస్యమైనందు చాలనష్టము కలిగినదని చెప్పుచున్నారు. మదరాసునుండి కొత్తలాస్కారులను పిలిపించిరి. స్త్రీమరు తలచేర్చికి వెళ్లిపోయినది. ముద్దయలను బామిను మీద విడుదలచేసిరి.

రాహోర్.

లాహోరు వైద్యకళాశాల.

లాహోరు నవంబరు 26:—పంజాబు దొరతనము వారు ఈక్రింది విషయములను ప్రకటించిరి. యూరోపుయుద్ధభూములలో వైద్యపచారముచేయుటకు లాహోరు వైద్యకళాశాలలోని ప్రొఫెసర్లను పంపివేయుదరనియు, ఈ కారణమువలన కాలేజీనిమాసివేయుదరనియు వదలి పుట్టినదనికొన్ని పుత్రికలు ప్రచురించినవి. పంజాబుగవర్న మెంటువారు కాలేజీని మాసివేయదలచలేదు. మాసివేయవలసినంత అవసరము వచ్చునని కూడతలచుటలేదు. ఇదివరకు ఇద్దరు ప్రొఫెసర్లు యుద్ధభూమికి వెళ్లిపోయిరి బహాకొద్ది కోజులలో మరి ఇద్దరు వెళ్లిపోవచ్చును. వీరు వెళ్లిననపుడు వారితోనే పని జరుగును. ఉన్నవారికి పని ఎక్కువ అగును. కాని కాలేజీ మాసివేయవలసిన అవసరముకాదు నలుగురుపోగా మిగిలిన ప్రొఫెసర్లుకూడ వెళ్లవలసివచ్చిన ఏమోగాని, లేకపోయిన కాలేజీయాయబడదు.

అలహాబాదు.

బలరాంపూరు మహారాజావారి యాదార్యము.

అలహాబాదు నవంబరు 25:—యుద్ధము జరిగినంత కాలమును కేల 1 కి రూ 5000 చొ॥ నిచ్చెదమని బలరాంపూరు మహారాజావారు వాగ్దానము జేసిరిని పయనీరు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

పెరిటోరియల్ సేన

అలహాబాదు నవంబరు 26:—కొత్తగా అలహాబాదు వచ్చిన పెరిటోరియల్ సేనకు అలహాబాదు కల్లులలో మెంబర్ల మంగళవారమునాడు విందుచేసిరి. లెఫ్టినెంటు గవర్నరు సర్ జేమ్స్ డి మెప్టెనుగారు నాటిసాయంకాలము అభ్యుత్థులగు నుండిరి. మెప్టెనుగారు, మేజరు జనరల్ మేగారు, సర్ జాల్లి నాన్సు, రాన్ అల్ ప్లస్ గార్లు స్వాగతోపన్యాసములనిచ్చిరి. మేళములు తాళములతో అనందముగ విందు జరిగినది.

కలకత్తా.

గ్రామస్థులను మోసముచేయుట

గ్రామాధికారులు శిక్షింపబడుట.

కలకత్తా నవంబరు 26:—గ్రామవాసులను సేనలలో వైనికులుగ చేర్పించవలసినదని తమస్థును దొరతనమువారు కోరి రనియు, కొంతసామ్య యిచ్చుకొనినయెడల, మినహాయింపు చేయబడుదనియు, ట్రీగ్రామములోని కొందరు పంచాయతీ దారులును, చాక్ దారులును గ్రామస్థులను మోసముచేసి డబ్బు లాగిరి. ఇందునకై ముద్దయలు విచారించబడి తలకొక నాలుగుమాసముల కఠినభయదు విధింపబడినది. ఇట్లే మోసము చేసిన మరికొందరుకూడ విచారణయందున్నారు.

పంచాయతీ విచారణ

కడిచినరాత్రి బాంబుదాడుకొన్న సుదగ్గమున, హెడ్లుకానిస్తేలిల రామభజనంగు మరణము విషయమై ఎఫ్. కే దొరినుగారు పంచాయతీ చేసిరి. పోలీసువారు తెలియజేసిన యాక్రింది సంగతులను, దొరినుగారు జ్యూరికి చదివి వినిపించిరి:—హంతకులు మొదటి పర్యాయము బాంబును వేసిరి. దానిమీద కానిస్టేబులు రామభజను, సిపైంటిసికొని అక్కడ తిరుగుచుండిన కొందరి మీద, ఒక బారు వదలెను.

హాడ్ కాని స్త్రీలు పిల్లలు కాల్చే నోలేదా-
నాంతకులు తిరిగి దీప్తిగా చేసినవంటనే రెండవరాయి పెట్టి
శాటిరి. కాని స్త్రీలకు అక్కడచనిపోయెను. పెద్దగాయము తగి-
లినది. దానిలో ఇనపతిక ముక్కలు ఏనుడు, చిన్నచిన్న లో-
హపుముక్కలును నున్నవి. పిల్లమీదను పిక్కలను మొత్తము
మీద ఏనుడు దెబ్బలును నడుముమీద ఒకటిని తగిలినవి. దీనివల-
ననే యితడు మృతిపొందెను. జాగీ శరమును, దహనమును
చేయుట కుత్తరువిచ్చిరి. దీనింబడు 26 తేదీని తిరిగి శాంతిచా-
రణ జరుగును.

ఒక రాజకీయ దోషపుడు,

యొక్క ప్రవర్తనకై బానిసు పుచ్చుకొనుట.

కలకత్తా నవంబరు 26:— రాజకీయ దోషములతో
సంబంధ ముండెనని అనుమానింపబడిన శిశురతుమారగునాయను
నతడు, క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోర్టు 109-వ సెక్షను ప్రకారము
నిన్ను రెండవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కామెలుగారి వలన
శిక్షింపబడెను ముద్రయికి రాజకీయపుబందిపోటు సేరములో
శిక్షింపబడిన వారితోను, వక్కా అను శీలన సమితి సభ్యుల
తోను సంబంధ మున్నది. డక్కా అను శీలన సమితి ఆరాజ-
కుల సంఘము. దీనిని 1908-వ సం॥ములో దొరతనమునా-
రణాద్రోహి. పదిమూసములవరకు, యొక్క ప్రవర్తనమునై
శిశురతుమారు 900 లకు ఇదరచేత బానిసు యిప్పించు
టకును, వేయిపాపాయలకు బానిసు పత్రమును ప్రాసీయిచ్చు
టకును, ఉత్తరపు చేయబడినది.

కలకత్తా బొంబు దొంగలము.

కలకత్తా నవంబరు 26:— కడచిన జనవరిలో ఇరవై
క్తురు నృపేంద్రనాథగారు కలకత్తాలో చంపబడెను.
ఈనాటికి సంబంధమున రామభజనిగు అను హెడ్డుకాని స్త్రీ
లకు 750 రూపాయలు బహుమతి చేయబడినది. ఇతడు నిన్న
సాయంకాలము బాంబుదొంగలములో చంపబడిన పోలీసు
ఉద్యోగులలో నొకడు. ఇంకొక పోలీసు ఉద్యోగునకు చాల
దెబ్బలు తగిలినవి. ఇతడు మెనోడ్రుపాండే. ఇతడు ఇరవై
క్తురు గోసును చంపివట్టుచివారింపబడిన తరువాత విడుదలచేయ-
బడిన నిర్మలచంద్రరాయని పట్టుకొనినవానిలో ముఖ్యుడు.

జిల్లా

నవ్వమైన బ్రిటిషుపై నికులు.

ఫిల్లినవంబరు 25:—బ్రిటిషు తూర్వాఫ్రికాలో యాక్రిం-
దివారు మృతినొందిరి:—ప్రాఫెసర్ పి నెంటు ఇన్స్ట్రుమెంట్ రాయల్
నాన్రూన్సు 4019 కలరు. స్టంట్లు హోమ్సును, 7208 స్టంట్లు
మాకుల్లా, 9855 లాన్సు కాన్సల్ ప్రెస్టింగు. ప్రియవేట్సు
8917 కామర్, 9148 యంగు, 10194 రాబర్టును, 9180
బామ్బురు, 9438 ఆడమునను, 9965 స్మిత్తు, 1119 మాక్సేను,
9865 డే, 9947 వైటాను. 9467 బాలంటయను. 88 వ
ఇన్సెంటిక్ ప్రాన్సు. జి. హెచ్. ఎమ్. ఫుల్లర్, 998 వ ఇన్సెం-
టరిక్ ప్రాన్సు జి. హెచ్. హెల్. 101 వ గ్రాడియర్స్ లెప్టి
నెంటు హెచ్. ఆర్. బ్రాక్సు, లెప్టి నెంటు ఆర్. పి. హ్యూ
జిగారును, లెప్టి నెంటు హోమరు గారును, జమీదారు ఆనంద
రావు భాస్కర్ గారును, జమీదారు డింకర్ యాదోవ, జమీ-
దారు గోవిందరాని గారులు.

గాయములతోని మృతినొందినవారు:—లోయర్ నా-
న్రూన్సు ప్రెసిడెన్సీ 8870 బార్నరు, 8718 నిట్టింగు, 9781
బాన్సును.

గాయములు తగిలినవారు:— 10055 కెన్సి, 10406
వాల్లింగు, 10865 పాపెను, 9569 దంజిలసను, 8554 కాడి
కు, 9065 కాన్సిల్లు, 8970 మాయట్టు, 10844 మెల్లంగు,
9588 స్మిత్తు, 9261 కాన్సల్లు, 10347 డబ్బుల్స్, 9668
లిట్టకరు.

బాగుగ గాయములతోని ఖయిదీలుగానున్న వారు
10048 డ్రమ్మరు, టిస్సెన్సు, 10434 ప్రెసిడెంటుకు 13 వ
రాజపుట్టు, కప్రాను. సి. వి. ఎఫ్. సేమారు. కప్రాను జి. వి.
నెంటు పి. బస్సెర్. లెప్టి నెంటు బాగుగూసను, 61 వ ప్రెసిట్సు.
లెప్టి నెంటు కర్నూలు యి. సి. బట్టను, కప్రాను హెచ్. జి.
సేన్సి, లెప్టి నెంటు ఆర్. ఆర్. యూ యింగు.
68 వ క్లెక్ టెన్సెంటిక్ కప్రాను జి. డి. వైటు. లెప్టి నెంటు సి.
హెచ్. కువ్వాకు.

కనబడనివారు. లామర్ నాన్రూన్సు ఆర్.
విలియము, 8242 లెప్టి నెంటు స్టంట్లుమాలి, 8849 కాన్సల్ కా

టర్, 2888 గ్రాహమ్, 7920 విలియము, ప్రెసిడెన్సీ 9610 మ్యా,
9521 వైటు, 8587 డర్బీమయరు 8262 మిక్సోహను. 8495
క్రెగ్గి పీరు, 8921 జెఫ్రీసు, 9889 అట్కిన్సును, 9152 జూని
పరు, 9170 పీరు, పీరు 9122 మిక్సో, 9679 యావెన్సు,
9640 మిన్సింగు, 5517 స్టంట్లు వాట్సును, 9991 లో కార్న
రల్ క్రాస్సి, ప్రెసిడెన్సీ. 8549 కాలో, 9500 కాన్రెయ,
9682 ఓనీలు, 18527 జోన్సు, 1005 వామ, 9878 గ్రిఫిత్తు,
8898 పేలరు, 9983 వెట్టెటు, 8888 హో వెలు,
9971 క్లాక్సు, 9678 చార్లిసు, 10895 ప్రూడిసను, 9624
మె, 9797 బారెన్సు, 8429 డ్రమ్మరు.

ఈక్రింది చెప్పబడినవారు గాయములు తగిలినవారనియు
ఖయిదీలనియు, చెప్పబడుచున్నారు. ఇది అధికారులచే చెప్ప
బడినదికాదు.

9151 ఆన్డరసను, 9911 వ్రడ్సు, 10809 డెమ్మరు, హిస్టిస్సు
9456 బల్లెరి.

శత్రువులగు విదేశీయుల వర్తకమును గూర్చిన ఆర్డరు.

ఫిల్లీ నవంబరు 26:—ఇటీవల ప్రకటించబడిన హాస్టల్
ఫారమును ప్రేడింగు అడ్డుగననుసరించి శత్రుదేశములవారికి లైసెన్సు
ల నిచ్చుటకు గనునింపవలసిన నిబంధనలొక ప్రత్యేక ప్రక
టనమును ప్రచురింపబడెను. లైసెన్సు పొందగోరిన కంపెనీ
బ్రిటిషురాష్ట్రమునందు రిజిస్టరు చేయబడి యుండవలెను. శత్రు
దేశములవారిలో నొక కంపెనీవారు వర్తకము జేయగూడదు.
కంపెనీ డైరెక్టరులలో శత్రుదేశములవారు చెప్పిన నుండగూడదు.
ఈ శత్రువులగు ఆస్తిదేశములుగాని వారితరపున మరియొకరు
గాని కంపెనీ మూలధనమునందు మూడవ భాగమునకంటె
వెక్కువగా భాగస్వాములై యుండగూడదు.

రషియనుల విజయము.

వెట్టోగ్రాడు నవంబరు 26:—“వార్సుగజెట్” అను
రషియను పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—పోలాండుదేశము
నందలి లాడ్లు పట్టణమువద్ద రషియనువారు వేలకొలది జర్మను
లను ఖయిదీలుగ పట్టుకొనిరి. వీరినందరిని రషియను తీసికొని
వచ్చుటకు 48 రయిళ్లు కావలసినవిచ్చినది. ఇన్ని రయిళ్లమీద
పంపుటనుబట్టి మాడగా ఒక నేనకు నేన రషియా వారిచేతిలో
పడినట్లు ఊహింపవలెను. ఒక్కజర్మను నేనముట్టడిచేసినరషియ
నులను తప్పించుకొనివెళ్ళిపోయినది. తక్కిన నేన మధ్యచిక్కి-
వీమియు జేయజాలకపోయినది. ఎంతమంది వైదీలుగ చిక్కి-
నాలో ఇంతవరకు వెలియలేదు.

రషియా ముఖ్యపట్టణముగు వెట్టోగ్రాడ్ నగరము
నందలి ప్రతీకౌచితభవనందనున రషియనులకు గొప్పవిజ-
యము కలిగినదని తెలియజేయుచున్నారు. కాని ఈ విజయ
మును గూర్చి వివరములు వర్తమానములు వచ్చువరకు ప్రక
టించవచ్చని మిలిటరీ అధికారులు అనుచున్నారు.

స్వనిచ్చేయని నాలుగు జర్మను ఫిరంగులు గషియనులకు
చిక్కినవి. ఈ ఫిరంగిగుండు రెండుమైళ్లకు మించిపోదు.
ఈగుండు పాడువాసన పొగను వివరతముగ పుట్టించును.

అమెరికనుల సానుభూతిని సంపాదించుట

జర్మనీ నాశనము కాగూడదు.

కలకత్తా నవంబరు 26:— నేను లండనునుండి స్ట్రేట్సు
మెక్ పత్రికకు ఈక్రింది టెల్లిగ్రాము వచ్చినది:— జర్మనీని
నగంపజేయుట తగదనియు, జర్మనీవారి రాజసమును అణగ
ద్రొక్కవలె ననియు, మిత్రమండలివారు క్రమియనుల రాజస-
మును తల ఎత్తకుండ చేయుటకే యుద్ధము చేయుచున్నారను
విషయమును ఇంగ్లాండు ప్రపంచముకు తెలుప వలయునని
అమెరికనులు కోరుచున్నట్లు అమెరికా రాజధాని యగు
వాషింగ్టన్ నగరములోని ట్రెయ్యునరీ టెలుపుచున్నాడు.

రషియావారి విజయము

కలకత్తా నవంబరు 26:— మొన్న ఆదివారమునాడు
లండను ట్రెయ్యునరీలో కర్నల్ మాడ్ గారు ఇట్లు వ్రాసిరి:—
రషియనులు పోలాండులో గొప్ప విజయమును పొందుపడు-
మున జర్మనీలోని సెల్సియా రాష్ట్రముమీద రషియనులు సుల-
భముగ దండెత్తవచ్చును. దీనితో జర్మనీవారికి అప్పుపుట్టుదు.
అప్పుపుట్టకపోతే అపజయము నిశ్చయము.

బొంబయి రాజధాని ఆస్పత్రి

హిందూదేశపు నైపుల ఉపయోగము.

బొంబయి నవంబరు 26:—బొంబయి యుద్ధాధివారు
దెబ్బలుతినిన 500 హిందూదేశపు నైపులకు వసతియుండు
ఆస్పత్రిని స్థాపించెదమన దొరతనము వారిందుకు ఒప్పుకొనిరి.

ఈఆస్పత్రికగు అన్ని ఖర్చులను బొంబయి సింధురాష్ట్ర
యుద్ధాధివారు వారుభరింతురు. ఇదిబహుశః ఈజిప్టులో
మిలిటరీ అధికారులు నిర్మాణచేయు మరియొక, సలము
లోనో పెట్టబడును. ఈఆస్పత్రిలో 12 గదుల మిలిటరీ మెడి-
కలు ఆఫీసులుండును. ఇంకొక శాంతిని ఇండియా
గవర్నమెంటువారు బంపుదురు. .చక్క గ తరిఫీతు
అయిన ఉపచారిణులు, 15, సము అసిస్టెంటునర్సులు 20
స్ట్రోలరేవియలు, వంటచేయువారు, జవానులు మున్నగునాక
రులు 140 మంది యుండురు. ఐ. ఎం ఎస్. ఆఫీసులకువలె
నే తక్కినవారికి జీతము మట్టుకు, ఆస్పత్రికగు ఖర్చులు బొం-
యి యుద్ధాధిష్ట్రీల యుద్ధాధి వారు భరించుదురు బొంబయి
యుద్ధాధివారే రాటుచేయు కమిటీవారు దీనిపై అధికా-
రము కలిగియుండురు. బొంబయిలోని సెనుంటు అంటులెన్న
సంఘమువారు కూడ దీనికి తగిన సహాయము చేయుదురని
తెలియుచున్నది.

పార్సీమూసనప్రాభియోగము.

బొంబయి నవంబరు 26:—ఇరానీసంఘమునకు ప్రెసి-
డెంటుగనున్న హెచ్చి. జేభాబ్బాగారును, దీని కార్యాదర్శ-
లలో నొకరుగ పి. నీవాడియాగారును మానవత్వము కలిగిం-
చినందునకై జే మే జమీను పత్రికాసంపాదకులగు పి జే
మాన్సుగారి పక్షమున బ్రిటెన్ డెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఆస్ట్రుగారి
యెదుట రెండు దరఖాస్తులు చేయబడినవి. వీరిద్దరు మీదనున్న
లూరిచేయుటకును, విచారణ జేమే జమీను పత్రికమీద
కేసులో తీర్పుచెప్పిన తరువాత జరుపుటకును, న్యాయాధికారి
ఉత్తరువుచేసిరి

పైనికోర్కొగుల జీతములు

లండను నవంబరు 26:— ఇదివరకు పైనికోర్కొగులకు
జీతములుతక్కువవుచున్నవి. ఇందులకుచాలామంది గవర్నమెం-
టువారి యితర డిపార్టుమెంటులలో ప్రవేశించుచున్నార
ఇప్పుడు వీరిజీతములువృద్ధి చేయబడుటవలన చాలామంది ఉద్యో-
గులు సేవలలో చేరవచ్చును.

కోర్టు వ్యవహారములు.

(మదరాసు హైకోర్టు.)

[న్యాయమూర్తులు: పదాధికార్యులు, హానే గారులు]

నీటివిషయమై వివాదము

రంగారెం కరణమువాది. నూజివీడు వెంకటేశ్వరరావు
పంతులు ప్రతివాది ప్రతివాదికలూపుటమించారు గారితో వాది
చేసికొనినయేర్పాటు మేరకు ప్రతివాది తాలూకరంగారెం గ్రా-
మములోని రెండుగుంటలనుండి నీటి సుపయోగించుకొనుటకు
తనకుగలహక్కును స్థిరపరచుకొనుటకును, అనీటి యుపయో-
గమున కడ్డమురాకుండ ప్రతివాదిని అడ్డుపెట్టుటకును ప్రార్థిం-
చుచు వాది దావా తెచ్చెను. తనపూర్వీకునితో చేసికొనబడిన
యేర్పాటునకు తాను బద్ధుడుకానని ప్రతివాది వాదము. క్రింది
కోర్టులు రెండును వాదిదావాను త్రోసివేసినవి. అందుమీద
వాది కృష్ణాజిల్లా కోర్టువారిపై హైకోర్టుకు రెండవఅప్పీ-
లుపెట్టుకొనెను. న్యాయమూర్తులు వాదప్రతివాదములను
విని, క్రిందికోర్టుల ఖర్చులతోడ, వాదికి అనుకూలముగ తీర్పు
చెప్పి క్రిందికోర్టుల తీర్పులను రద్దుపరచిరి.

పోలీసు కోర్టులు.

ఎగూరు.

ఈ నెల 10వ తేదీన ఎరెక్టర్స్ తియేటరులో గలభా
జరిగించినందులకుని రహిమాన్ సాహెబు బను వర్తకుడను,
హుస్సేన్ అను మెడికల్ విద్యార్థియు చార్జీ చేయబడిన-
రే, రామానుజంశెట్టి సప్టర్ హుస్సేన్ సాహెబు గారుల
పెంచికోర్టులో విచారణ జరగెను. మేజిస్ట్రేటు ముద్రయలకు
చెరి 5 రూపాయలు జరిమానా విధించిరిగాని వక్టీలు కుప్ప
రావుగారి యాక్షేపణమీద జరిమానాలు రద్దుకాబడి, కేసు
మేజిస్ట్రేటు కోమయేడ్ గారి విచారణకు పంపబడెను. మొన్నటి
దినము దీని విచారణకు పూనుకొనునప్పటికి ఆపెంచికోర్టు
ప్రెసిడెంటు రే గారు ఇతర మేజిస్ట్రేటుల నిర్దేశిత ఆలో-
చించకయే నై జరిమానాలు విధించిరగాన, అది ఆపెంచికోర్టు
తీర్పుగ పరిగణింపబడుటకు నీలులేదని పోలీసు ప్రాసీక్యూ-
టరు ఇన్ స్పెక్టరుగారు విన్నవించగా తీర్పుదయ్యవచ్చుదా-
యని విచారించుచు పెంచి మేజిస్ట్రేటుకు వ్రాయుట కుత్తరు
వొసగి కేసువిచారణను నై నెల 9 వ తేదీకి ఆపియుంచెరి

THE GREAT EUROPEAN WAR.

Inactivity on the one side and Rout on the Other is the day's lot of Germany.

(REUTER'S AGENCY.)

GREAT BRITAIN.

Indian Wounded.

Gifts from the King and Queen.

LONDON, November 25.
The King and Queen have sent gifts of clothes, cigarettes and walking-sticks to the Indian wounded in the New Forest.

PIPER FINDLATER RE-ENLISTS.

LONDON, November 25.
Piper Findlater of Dargai fame has re-enlisted.

The New Army.

Pay for Officers.

LONDON, November 26.
It is generally felt that the new Army pay will increase the supply of officers from desirable classes hitherto attracted by the superior inducements of civil employment.

A Havildar Awarded the Victoria Cross.

LONDON, November 26.
The "Times" states that the first Indian to win the Victoria Cross is Havildar Ganga Singh of 57th Wilde's Rifles. He was the sole survivor of sixteen Indians after a hand-to-hand fight in the trenches. The Havildar killed eleven Germans and was left for dead. He had five wounds.

LONDON, November 26.
The announcement that the Victoria Cross had been awarded to Havildar Ganga Singh appears in a Boulogne telegram to the "Times". It lacks confirmation as yet.

THE INDIAN FUND.

LONDON, November 26.
It is officially announced that the Indian Fund amounts to 92,000 sterling. The Fund also provides five-hundred pairs of wet resting boots. Numerous contributions have been received from India.

The British Raid.

Further Details.

PARIS, November 26.
Details of the aeroplane raid at Friedrichshafen show that the bombs completely wrecked the only workshops equipped with indispensable tools and machinery for the repair of airships. The raid caused a panic in yards. Commander Babington and Lieut. Sippe returned and alighted within a few hundred yards of each other three hours after their departure. Commander Brigos was not seriously wounded. The three aviators have been awarded the Legion of Honour.

British Battleship Blown up.

LONDON, November 26.
Mr. Churchill announces that H. M. Battleship "Bulwark" has been blown up at Sheerness. Only twelve men were saved out of seven or eight hundred.

Fight in Western Theatre.

Proclamation in Hindustani.

LONDON, November 25.
The Press Bureau publishes the following from the Headquarters Eye-witness:—"News of the destruction of the 'Emden' caused immense satisfaction in all ranks. In one place, where the opposing trenches were close, the news was greeted with cheers and passed on with comments to the enemy with the result that the trench was fired on heavily. The eye-witness emphasizes that the artillery never ceases. Scores of lives have been lost on days which have been described as uneventful.

He mentions a silent gun used by the Germans. It may be pneumatic or worked mechanically. There is no report and no sound as the projectile travels. The first notice is detonation. Hitherto it has done no damage. Prisoners on a captured aeroplane have been found to be furnished with proclamations in Hindustani recommending the Indian troops to desert.

British Casualties.

Killed.

LONDON, November 25.
Sherwood Foresters. Lieut. Macl. P. Dinorth. Can-naught Rangers Lieut. G. Aabbott Royal Irish. Lieut. C. Crymbie. Fourth Hussars. Lieut. A. Schuster. Leicesters and Second Lieut. Wateridge.

Maharajah of Idar Interviewed.

LONDON, November 25.
The Maharajah of Idar, interviewed in Cairo, said:—"India wants to do her duty. She knows her duty is to fight for the Emperor's beside the troops. We first heard that India's contribution was to be a hundred thousand native troops. We now learn that two hundred thousand will go. We are glad to hear this. There are many men in India who are heart-broken at being left behind. If the Emperor asks for one, two, or three millions our pride will be greater. If the Emperor wishes an army as large as the Tsar's India will furnish men. Everything we have is Britain's because Britain is fighting for world civilisation and the life of a small State like gallant Belgium.

FRANCE.

Progress of the War.

PARIS.—This afternoon's Communique says:—"That no important action occurred yesterday. The cannonade in the north diminished in intensity. There have been no infantry attacks against us. We made slight progress at certain points. Bombardment continued in the Arras region. The enemy made completely abortive attack at Missy and sustained serious losses. We progressed westward of Sowain. Calm prevailed in Argonne, Woivre Lorraine and Vosges. Snow has fallen in abundance especially on the heights in Vosges.

RUSSIA.

The Battle in Poland.

Considerable Russian Successes.

PETROGRAD, November 26.
An Official Communique chronicles the Russian success in Poland and Galicia and captures of prisoners and guns.

The Russians have entered Hungary.

The communique says fighting in the neighbourhood of Lodz continued. The masses of Germans who on 10th November invaded the region of Strykow, Brzeziny, Koluzka, Lygow and Luszyn are now under Russian pressure making supreme efforts to cut away north. The broken units are wandering south of Koluzka. We have captured prisoners, heavy guns and field guns.

The operations at Lowick went in our favour and we have obtained a manifest advantage in the fighting around Gzenstoehowa and Cracow.

Invasion of Hungary.

Our troops beyond the Carpathians are enveloping considerable forces of Austrians in the neighbourhood of Mezeo and Laborez. Here we have captured a General, forty officers, 3,500 soldiers, machine guns and three trains. We have occupied the town of Kownona near the mouth of the passes which lead to the plain of Hungary.

Great Russian Victory.

An Army Corps Captured.

PETROGRAD, November 26.—(3-40 P.M.)
The "Bourse Gazette" says that forty-eight trains have been despatched to bring prisoners who have been captured near Lodz. Their accommodation is approximately that for a complete Army Corps. It appears that at least one Army Corps succeeded in piercing the Russians and got to their rear but when the Russian counter-stroke was delivered the Germans found themselves caught surrounded and helpless. It is not known yet whether one or two Army Corps have been captured.

All Correspondents in Petrograd indicate that the Russian success has been very great but the Military authorities deprecate the publication of incomplete statements.

TELEGRAMS.

Four noiseless German trench mortars have been captured in Russia. Their extreme range is two miles. They cause extremely noxious fumes and prove to be not pneumatic but worked by special mechanism.

German Advance Checked.

A Pioneer Cable.

ALLAHABAD, November 26.
The "Pioneer's" London Correspondent cables:—"The Russians inflicted a heavy check on the German advance and captured a brigade and half of infantry and some guns. The Germans are on bad ground and their supplies are hampered by the roads having been torn up in their former retreat. New formations are being raised from among the broken battalions to whom fresh reservists are being added.

Russian Success Confirmed.

Tsar's Visit to the Wounded.

LAHORE, November 26.
The following are the 'Civil and Military Gazette's' cables: London 24th November.—Unofficial reports of Russian success in Poland are partly confirmed by the statement the Tsar made to the wounded when visiting hospital yesterday. The "Morning Post's" Correspondent at Petrograd reports a considerable Russian success further south.

German Army Split.

Out Flanked on Both Sides.

LONDON, November 25.
The "Times" Correspondent at Petrograd says that the German Army between the Vistula and Warta numbered 400,000, one part being diverted northward, the other southward. Apparently the Russians got behind both of them and inflicted great losses.

Germans Completely Routed in Poland.

LONDON, November 26.
Everything points to the overthrow of German armies operating in Poland. The situation regarding the fighting between Vistula and Warta is summed up in a telegram from a good Russian source "The rout is complete".

RUSSIAN VICTORY.

Means Complete German Paralysis.

CALCUTTA, November 25.
Colonel Mande in an article in the Sunday "Times" expresses the opinion that if the Russians won a great victory in Poland the effective invasion of Silesia will follow and the German credit will absolutely collapse with the consequence of complete paralysis.

TURKEY.

DESERTION BY TURKISH TROOPS.

LONDON, November 25.
CAIRO.—Refugees from Asia Minor say that sixty percent. of Diarbekir and sixty percent. of Kharput divisions of the Eleventh Turkish Army Corps have deserted objecting to fight Russians.

Rout of the Turks.

By the Russian Army.

PETROGRAD, November 26.
An Official statement says the Russians continued the pursuit of the main body of defeated Turks in the direction of Erzerum capturing many prisoners and munitions. The roads are littered with frozen corpses. The Turks are apparently hurrying to the shelter of the forts of Erzerum and Deveshnow.

Occupation of Basrah.

"Times" Opinion.

ALLAHABAD, November 26.
The "Pioneer's", London Correspondent cables:—"The "Times" describes the capture of Basrah only 17 days from the declaration of war as a feat reflecting extraordinary credit on the Government and the Army of India.

GERMANY.

German Activity.

To Protect Their Country.

LONDON, November 25.
The Danes report that the Germans are feverishly fortifying the line of entrenchments protecting the Kiel Canal and pouring troops into Schleswig-Holstein.

TELEGRAMS.

GERMAN DESTROYER RAMMED.

German Admission.

LONDON, November 26.

German wireless news confirms ramming of German destroyer in the Sound and admits that she was badly damaged.

Canvassing for American Sympathy.

America Opposed to Crushing Germany.

CALCUTTA, November 26.

A special cable to the "Statesman" dated London 26th November says:—The Washington correspondent of the "Times" telegraphs that the Germans are again attempting to secure American sympathy by discussing prospects of peace. Mr. Jacob Schiff, the leading German American banker urges the Press to stimulate public opinion in favour of a rational settlement. The "Times" correspondent says that American opinion is opposed to the idea of crushing Germany and he emphasises the importance that Great Britain should make it clear that the Allies are not fighting for the destruction of the German people but are determined to crush Russian Militarism.

BELGIUM.

The German Troops.

Transference of Forces.

LONDON, November 26.

A message from the north of France to the "Times" says that there are only sufficient Germans now on the Yser to prevent the Allied offensive. In the flooded area the troops have been transferred almost entirely to the Lille district.

Bombardment of Zeebrugge.

Naval Staff's Quarters Destroyed.

LONDON, November 26.

Refugees from Zeebrugge who have arrived in Holland report that the first shell from the British Warships exploded among the Germans who were working on the submarines killing seventeen of them. The German Naval Staff was quartered in the Palace Hotel which was destroyed.

BULGARIA.

The Bulgarian Attitude.

Negotiations for Intervention.

LONDON, November 26.

Pourparlers are proceeding aiming at a new equilibrium in the Balkans. It is understood that Serbia on the advice of the Entente Powers is willing to make territorial concessions to Bulgaria.

The Bulgarian premier Dr. Rudoslawoff in a statement in the Sobranje insisted on the maintenance of Bulgarian neutrality. Great importance is attached in Sofia to the visits paid to Dr. Radoslawoff by the ministers of the Triple Entente.

German Scheme for Naval Base Foiled.

Sluices and Power Station Destroyed.

LONDON, November 25.

According to Dutch correspondents the British bombardment has thwarted the German scheme to make Zeebrugge a naval base. The bombardment has destroyed sluices and set on fire a power station and factory.

Railway Destroyed.

The Germans attempted to remove to Bruges stores, including hydrogen apparatus for Zeppelins but a section of the Railway was destroyed by shells.

Fate of Six Submarines Unknown.

The fate of six submarines, reported to have been assembled at Zeebrugge, is unknown.

UNITED STATES.

CHRISTMAS GIFTS FROM AMERICA.

To the Combatants Children.

LONDON, November 25.

The American "Santa Claus" ship Jason received an official welcome at Plymouth this afternoon. She has brought twelve hundred tons of Christmas gift, for the children of the combatants. She proceeds later to Marseilles and other ports.

INDIAN TELEGRAMS.

(Associated Press Agency.)

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

The Rigours of the Campaign.

Indians Standing Better Than Any One Else.

DELHI, November 26

The Secretary of state has communicated the following message from a responsible quarter to the Viceroy:—

TELEGRAMS.

The weather turned cold and wet culminating in snow. Everything is being done to mitigate the rigours of life in trenches which is the extreme test of soldierly fortitude. It should be remembered that British Expeditionary Forces of which Indian Expeditionary Force is a part only relatively occupy a small portion of the total line of the Allies. Indians have joined their British comrades in the hard work of trenching, sapping, patrol work and hand to hand fighting and proved themselves as was expected fully equal to the difficulties of the campaign repelling the German attacks of the past fortnight, or where a trench happened to be temporarily lost recapturing it with bayonet. The Indians soon realised the character and objects of trench warfare and opportunities which it gives for patrol work in which the Indian excels. All classes have shown great aptitude for the new kind of warfare. Despite the inevitable hardships there are no complaints. The average health of the Indians is even better than that of the English and their morale is splendid. Some Regiment placed in reserve for well-earned rest were recently visited by General Willcocks and so far from being exhausted or dispirited they received him with the most unforgettable enthusiasm.

Another Cable.

DELHI, November 26.

The Viceroy has received the following from the Secretary of State dated the 25th November.

Ground Gained.

Although there are rumours from various quarters of gathering for another grand attack on the Franco-Belgian front there is nothing in the official report to suggest such a development. A French official communication says in a general way the situation has undergone no change and intermittent cannonade is less violent than on the previous day. Ground has been gained by the French in the region of Four de Paris.

Zeebrugge Bombarded.

The British Admiralty reports that all points of military significance in Zeebrugge were subjected to severe bombardment by two British battleships and German dairies were captured.

Hell Opened.

Referring to the artillery fire of the Allies the dairies say the fire was so terrible that one could imagine that hell was pouring fire out of a thousand craters. The village the Germans occupied is in ruin and like a slaughter house there being dead horses, bodies of men torn to bits, pools of blood, all a picture of horror. The shooting of the English Artillery is marvellous. They get right range and direction of every shot. The Indian Corps has gallantly retaken some trenches which had been lost and has captured 3 German officers and 100 men, one motor and three machine guns.

News from Russia.

News from Russia thought indefinite continues to corroborate facts that Germans are checked in Poland. A Russian official communication says favourable news continues to arrive from the whole front. In the district of Wielan 10 miles from the frontier of Silesia new German forces are stated to be forming.

A Russian official communication says in the direction of Brezerum the enemy was overthrown along the whole front and driven back in precipitate retreat. He is being vigorously pursued.

Bikaner Camel's Work.

Reports from Cairo say that 20 men of Bikaner Camel Corps and 20 Egyptian camels the whole under Captain Chape petrolling between Bir El Nus and Gatia encountered superior force and suffered a loss of 14 killed and 3 wounded while inflicting greater losses on the enemy.

American Enlistment.

The Canadian Minister of Militia states 1,00,000 Americans offered to enlist in Canada for service in Europe but their enlistment is impossible.

Hopeless German Efforts.

A French Military Journal summarising the position during the last six weeks says that formidable German effort first to turn our left and then to pierce it failed. Orders found on officers killed or wounded prove that Germans had planned a decisive action in order to achieve definite result in the Western Theatre of war before turning against the adversaries in the East. German losses amounted to certainly more than 12,00,000 men.

Killing the Refugees.

A fragment of a German torpedo found among the wreckage of a French merchant vessel sunk on 26th October shows that the vessel was torpedoed by a German submarine and the Germans were thus guilty of deliberately destroying in broad day light a defenceless passenger ship full of refugees with very large proportions of woman and children.

The War Funds.

Maharaja of Balrampur's Offer.

ALLAHABAD, November 26.

The "Pioneer" understands:—The Maharaja of Balrampur has promised a donation of Rs. 5,000 a month during the period the war lasts.

The Foreigners' Ordinance.

Licences to Aliens.

DELHI, November 26.

A "Gazette extraordinary" lays down rules for the granting of licences under the recently issued Hostile Foreigners trading order. In order to obtain a licence a firm or Company must be registered in the British Empire. It must also be unconnected with trade with an enemy's

TELEGRAMS.

country and may not have any hostile foreigner on its directorate or more than one third of its issued share capital held by or on behalf of subjects of an enemy's state.

CALCUTTA.

The Calcutta Bomb Outrage.

CALCUTTA, November 26

Of the police officers who were killed at last evening's bomb outrage in Calcutta, Head Constable Ramhajan Singh was one of the men that was rewarded Rs. 750 each in connection with the murder of Inspector Nripendra Nath Ghose in Calcutta in January last. Another police officer who was seriously injured yesterday is Monodutt Pandey who took a prominent part in arresting Nirmal Chandra Roy who was accused of the murder of Inspector Ghose and was subsequently discharged.

A Political Suspect Found Over.

CALCUTTA, November 26.

Mr. Camell, Second Presidency Magistrate, yesterday convicted Bishir Kumar Guha, a political suspect, under section 109 Criminal procedure Code. The Magistrate found that the accused had been associated with persons convicted in a political dacoity case and members of the Laccia Anusilan Samiti, a dangerous anarchical association which was suppressed by Government in 1908. Bishir was directed to execute a bond for Rs. 1000 with two sureties of Rs. 500 to be of good behaviour for ten months.

DECEIVING THE VILLAGERS.

Village Officials Sentenced.

CALCUTTA, November 26.

Some Panchayats and Chowkdaras of the village Tikrih were convicted under Section 420 (cheating) for extorting money from villagers saying that the Government had asked them to enlist soldiers for the war but that anybody paying money could be excluded. The trying Magistrate sentenced each of the accused to four months rigorous imprisonment. Similar other cases are pending.

Coroner's Inquest on the Dead Constable.

CALCUTTA, November 26.

To-day Mr. F. K. Dobbin, Coroner, held an inquest in connection with the death of the head constable Ramhajan Singh, victim of last night's bomb outrage. In the report of the Police, read out by the Coroner, it was stated that as soon as the first bomb had been thrown at the outer room of Deputy Superintendent Chatterjee, Ramhajan started with his revolver in pursuit and fired a shot at some persons hovering about. Hardly had he done so, when he was shot at, and immediately after, a second bomb was thrown which exploded and killed him on the spot, making a gaping wound, in which were found seven pieces, of ironwire and small metal pieces. Altogether there were seven wounds on his person at the back and sides. The one at the waist proved fatal. The Coroner and the jury viewed the body at the Morgue and ordered it to be cremated. Further inquiry will be held on the 2nd proximo.

BOMBAY

A Parsi Defamation Case.

BOMBAY, November 26.

Before Mr. Aston, Chief Presidency Magistrate, two applications were made to-day on behalf of Mr. P. J. Murzaban, Editor of "Jam-e-Jamshed", charging Messrs. H. J. Bhabha and P. A. Wadia, President and one of the Secretaries of the Iranian Association, respectively, with defamation. His Worship ordered notices to be issued on both the cases returnable only after the case against the "Jam-e-Jamshed" had been decided.

The Bombay Presidency Hospital.

Suitable Arrangements Made.

BOMBAY, November 26.

The offer of the Committee of the Bombay Presidency Branch of the Imperial Indian War Relief Fund to provide a 500 bed hospital for Indian troops at the front has been accepted and measures are in progress for the organisation of this hospital which under the title of Bombay Presidency Hospital will be entirely equipped and staffed and maintained from the Bombay Presidency including Sind and will be located probably in some convenient base in Egypt or elsewhere which Military authorities determine to be most desirable for the purpose. The personnel of the hospital will consist of 12 commissioned medical officers of whom 3, it is anticipated, will be placed at the disposal of the hospital administration by the Government of India leaving 9 posts open for volunteers; 15 fully trained nurses, 20 Sub-Assistant Surgeons and hospital establishment consisting of nearly 142 men as writers, storekeepers, army bearers, corps bearers, cooks, orderlies and menials. It is hoped that qualified medical men who are appointed to medical staff will be granted local rank and allowance as Commissioned Officers of the I. M. S. The expenditure incurred by the hospital will be entirely defrayed by the Bombay Presidency branch of the Imperial Fund in collaboration with the women's branch and its general administration will be under the control of the special sub-committee appointed by the Administrative Committee of the Fund. It is understood that the Bombay Presidency centre of the St. Johns Ambulance Association will also co-operate in the undertaking.

TELEGRAMS.

INDIAN IMPORTS.

Tariff Valuations.

BOMBAY, November 26.

On the suggestion of the Bombay Chamber of Commerce the Government of India recently asked various Chambers of Commerce and interested Associations their opinion regarding the tariff valuation of the goods imported into this country. The various Chambers were practically unanimous in their opinion especially Bengal and Bombay Chambers and Indian Merchants Chamber and Bureau who stated that the system at present in vogue for assessing the market values of goods for purposes of tariff duty is rather hard and irritating as the importer is liable to be called upon to pay duty at a higher rate than is justified by the real invoice value of the same. The wholesale market value, Indian Chamber was of opinion, at present, includes the profits of three or four middlemen through whose hands cotton piecegoods frequently pass before they are placed in the market and the Chamber urged that duty should be levied on goods on their invoice value. The Committee of the Indian Chamber also expressed the opinion that in case of woollen piecegoods the present wholesale units of to five piece may be retained in case of superior and pure woollens which sell at more than Rs. 2 per yard, but that the whole unit in case of inferior woollens and half woollen goods should be fixed at not less than one case or package. The suggestion of the Chambers are before the Government of India, but it is understood that Government has accepted the opinion of the Indian Merchants Chamber with regard to woollen goods stated above and have given effect to it.

PUNJAB.

A Lahore Medical College.

A Press Communique.

LAHORE, November 26.

The following Press Communique has been issued:—

Certain newspapers recently referred to a rumour that the Lahore Medical College was about to be closed on account of the demands made on the professorial staff by the war. The Punjab Government has no intention of closing the College and has every hope that the necessity for doing so will not arise. Owing to the reversion to military duty of two of the Professors and the probable reversion in the very near future of two more it has been necessary to combine separate chairs in several instances but although this has thrown a considerable extra burden on the staff that remains it will not necessitate the closing of the College and unless further unforeseen demands are made for the services of the staff the College will remain open during the war. The professorial staff in the higher grade at present consists of the Principal, professor of medicine Lieut-Col. Sutherland, Professor of materia medica and Physician Lieut-Col. Melville, Professor of surgery Captain Boot, Professor of Ophthalmic surgery Major Ainsworth, Professor of Anatomy and physiology Dr. Caleb, Professor of Pathology and Hygiene Major Forster, Obstetrics, Gynaecology and Forensic medicine Colonel Davidson. There has been no reduction in the Indian staff of lecturers and assistants to Professors and demonstrators. In fact the staff has already been strengthened on the recommendation of the committee of enquiry that sat in April last.

SOUTH INDIA.

LASCARS DESERT THEIR SHIP.

A Case in Calicut.

CALICUT, November 26.

Twenty deck lascars on board the S. S. "Clan Chatham" under the leadership of their serang Bava Achima struck work on the 19th instant and continued to do so till the 21st on which date they deserted the ship in a body on her arrival at Calicut. Captain Roc Pill of the ship immediately reported the matter to the Port Officer who lodged a complaint before Mr. V. P. Rao I. C. S., Additional District Magistrate who transferred the case for disposal to the file of the Town Magistrate. The prosecution evidence was closed the day before yesterday and the case remains posted for defence on Saturday next. The prosecution is conducted by Mr. T. V. Sundara Iyer B. A. B. L., High Court Vakil. It is stated that enormous loss had been sustained by the delay caused by their desertion. The steamer sailed for Tellicherry yesterday after replacing the strikers by fresh men from Madras. She accused are now on bail.

SIND

The Freight Market.

In Karachi.

KARACHI, November 26.

Karachi freight market report.—Freights quiet, little doing. London ready has been booked at 16-6 and Liverpool January at 17-6.

UNITED PROVINCES.

The Territorials.

A Welcome Dinner.

ALLAHABAD, November 26.

A welcome dinner to the Officers of the 5th Hampshire Regiment, and of 1st Devonshire Battery 4th Wessex Brigade R.F.A. was given at the Allahabad Club by the Club members on Tuesday evening. Sir James Me ton, Lieutenant-Governor presided. After the health of the

TELEGRAMS.

King had been drunk Sir James Meston in an appropriate speech proposed the toast of the guests of the evening which was accorded with musical honours. Lieut-Col. Talbot, Commanding 5th Hampshires, responded for the guests and speeches were also called for and delivered by Major-General May, commanding the Lucknow division, Sir George Knox and Mr. Russ—Aiston the last two as old residents expressing welcome on behalf of the station.

WEATHER REPORT.

SIMLA, November 26.

The weather has been dry everywhere but conditions remain unsettled over the North West India.

Sundera Ramayya's Case.

Bound Over For Rs. 200

BOMBAY, November 27.

The Third Presidency Magistrate Mr. Frank Oliveria yesterday disposed of a case in which the Bombay C.I.D. charged B. Sundera Ramayya, Telugu Brahmin, under section 108 criminal Procedure Code with distributing seditious leaflets entitled "Liberty the Divine Heritage of Man" which were proscribed by Government. The accused pleaded guilty to the charge and tendered a written apology. The Magistrate observed that accused knew English very well and had known what its contents were. The accused was ordered to be bound over in a sum of Rs. 200, with one surety to be of good behaviour for one year.

The Victoria Cross.

BOMBAY, November 27.

In an editorial note the "Times of India" expresses satisfaction at the award of the Victoria cross to Havildar Ganga Sing of Wildes rifles. The paper says "It is the distinction of this award that it has never been cheapened as have been so many honours founded in foreign countries with a similar object. But we have no doubt that before the war is over other Indians will deservedly be decorated with it."

BOMBAY, November 27.

Mr. G. S. Hardy I. C. S., Assistant Collector of Customs Bombay, is appointed to be controller of hostile trading concerns in Bombay Presidency.

(Reuter.)

Earl Kitchener's Review.

Great German Losses.

LONDON, November 26.

In the Lords this afternoon Earl Kitchener reviewing the situation emphasised that the Germans had made no advance since he last addressed the House. The arrival of Indians had been of great assistance. Our losses were naturally heavy but they were slight compared with those of the enemy. His Lordship announced that we were in touch with the Turkish forces thirty miles east of Suez. Earl Kitchener added that the Government desired the people to have all the information that was possible without detriment to military interests.

The fall of Antwerp.

Referring to Antwerp Lord Kitchener said that the delay in the fall of the fortress just gave Sir John French time by a bold forward movement to prevent the Germans reaching the North Coast of France.

French's Army Eulogised

He eulogised the work of Sir John French's army which for a time was attacked by eleven German Corps and which afterwards defeated the Prussian Guards.

French Army Praised.

Earl Kitchener also paid a warm tribute to the fighting qualities of our French Allies.

Russian success.

His Lordship announced that the Russians had checked and defeated the Germans whose losses had been heavier than ever before.

An Accidental Explosion.

LONDON, November 27.

The disaster to "Bulwark" is attributed to accidental explosion while ammunition was being loaded.

The Loss of "Bulwark".

LONDON, November 26.

In the House of Commons Mr. Churchill said that a Vice-Admiral and a Rear-Admiral who were present reported that there was the internal magazine explosion on the "Bulwark" which sent the ship asunder. There was no upheaval of water. The Battleship had entirely disappeared when the smoke cleared. The loss did not affect the military position but Mr. Churchill regretted loss of life.

A Paris Bulletin.

LONDON, November 26.

PARIS. This evening's Communique says that complete calm prevails in Belgium. There have been cannonades in the Centre but no infantry attacks.

Nothing noteworthy occurred in Argonne. There has been slight engagement east of Verdun.

TELEGRAMS.

Bad German Strategy.

Cause of Defeat.

LONDON, November 26.

Petrograd. The German strategy astounded the Russians. The enemy intended to make simultaneous advance from North and South to seize Railway between Skier-Nieicz and Piotrkow and thus separate the Northern and southern Russian armies. Germans became sandwiched except on the West and their advance from Czensto failed. Their theories led them to disaster. They broke through and captured Oushky southeast of Lodz on Warsaw Vienna Railway but the gap was filled from the East. The Germans were surrounded and their main losses were sustained here. Further southward numbers of the enemy were cut off.

A Russian official Statement

LONDON, November 26.

PETROGRAD.—A Communique says the battle at Lodz continues to our advantage. The efforts of Germans are directed to facilitating the retreat of their various corps which having penetrated in the direction of Briziny are retiring in the region of Strykow under conditions very unfavourable to them. We are meeting with success on the Austrian front. We took eight thousand prisoners yesterday including two whole regiments with Commanders and Officers.

రెసనాదనండి యొక విలేజ్ లో యిట్లు ప్రాయశఃపాపములు జరిగినవి. 5, 6 సంవత్సరముల క్రింద మాపురమును సా పింపబడిన కన్యకాపరమేశ్వరి హైస్కూలు దినదినాభివృద్ధి చెందుచు ప్రస్తుతము మిక్కిలి యాస్థిత్యమునున్నది. ఒక గృహము యాస్కూలు అభివృద్ధివిషయము యందడిచేల రూపములు వెచ్చించుటకు సిద్ధముగా నున్నానని తెలిపినంత మాత్రముచేత కమిటీవారు వారికి యాస్కూలుపై సర్వాధికారమును యిచ్చినేయుటకు అంగీకరించినది తెలియజేసినది. వాగ్ధేయముచేసిన యందడిచేల రూపములు బహుస్వల్పము. ఎట్టివస్తువునును భరింపగలిగిన భవనమును కలిగి యుండవలెనని కానిబహుస్వల్పమును మొత్తముతో గొప్పపాఠశాలలు చక్కబడవు. కమిటీవారందరు ఛాన్సలరుగలచేతను, దయాశూరుగలవలెనను ఏ సమయమునైనను ఎంతమొత్తమును ప్రోత్సహించుదురు. అట్లుండ అధికారములేయుట క్లిష్టమేనని ఆంధ్రులను ధారపోయుట కడగోచనీయము. ఒకవేళ సర్వాధికారమును పొందినవారు ఆలోచనపథమున నిర్మించినను, అందలివారిని నియమించుటయు, తప్పించుటయు వారిచేతనే గాన అట్టిసభ నిరుపయోగమై యుండును. వారి తదనంతరమున వారి వారసులు యాస్కూలును ప్రేమతో మాచెదరిని యెట్లుచెప్పగలము? స్కూలుపండితులను కాశ్యతముగనుండుట మనము యత్నింపవలెను. స్కూలునుపాలించుట కమిటీవారికి ఒకవిధముగ బరువని తోచినయెడల వారు యింకకదైన మరయొక కమిటీవారికి అప్పగించవలయును. మిక్కిలి సులభముగ మార్గము ఎద్దియన క్రీకన్యకాపరమేశ్వరి స్కూలు ధర్మకర్తలకు యాస్కూలు పాలనమును యిచ్చినేయుటయే. సదరు ధర్మకర్తల చేతులలో సంవత్సరమునకు రు. 5,000 వరకును వచ్చుచున్న రమారమి రెండులక్షల విలువగల ఆస్తి చిక్కియున్నది. ఇంతియొకాక మామూలరూపమున రమారమి సంవత్సరమునకు రు. 20,000 లు యాధర్మకర్తల కనుబడియుచున్నార. కాన యాధర్మకర్తలు స్కూలుపాలనము పుచ్చుకొనినయెడల సామ్యము సులభముగ వమాల చేయబడుటయేగాక స్కూలుకు కాశ్యతపు అధికారము క్రీకన్యకాపరమేశ్వరి కలూటముచే సమకూడును. 20,000 రూ. వెచ్చించునని, వాగ్ధేయముచేసి సంకీర్ణము చేత, 40,000 రూ. విలువగల ఆస్తిని స్వాధీనముచేయుట తగదు.

ఆగతానాగత పరిణామసంఘము.

జ్యోతికాస్మములో జాతకభాగమును దేశోపకారము కొరకు వ్యాపింపజేయుట ఈసంఘముయొక్క ముఖ్యార్థి ప్రాయమైయున్నది.

వలయువారు. వారిజాతకముయొక్క సకలుగాని సరియైనజనకాలముగాని వ్రాసిపంపించవలెను. ఇందుకుగాను జాతకము పుట్టినది లగాయతు ఇప్పటివరకు జరిగినయావత్తుఫలములు అనగా జాతకునియొక్క రూపము, భవము, భూమి, కళత్రము, సంతానము, ఉద్యోగము వలె రాలు వీనిలాప్రత్యంశమువ్రాసి ఉచితముగా పంపబడును. ఇవన్నియు సరిగా బుజువిచ్చినయెడల నీసంఘముయొక్క ఖర్చులు క్రింద రు. 500 వరకునైనను, అటు పిమ్మట ముం. జరుగజూపు యావత్తుసంగతులు పూర్తి పరిశ్రమచేసి కాస్త్రసమృద్ధిగా వ్రాసి వేషబడును. మిక్కిలి త్వరగా కావలసినవారికి గత ఫలములలో 1 రూ.కున్న అవిబుజువిచ్చినయెడల భావిఫలములు 4 రూ.కున్నవి. పి. గాపంబడును. సామ్యముందు పంపినవారికి ముందుగాని పి. పి. గాకోరువారికి తరువాతనున్న ఉచితముగా గోరువారికి అటుతరువాతనున్న క్రమముగా వ్రాసి పంపబడును. జనకాలము సరిగానుండవలెను. అట్లేను వివరముగా వ్రాసిపంపింపవలెను. ఆకెళ్ళ వెంకటేశ్వర్తి,

గోపాలపురం. కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

కస్తూరి.

కస్తూరి మలకు, కలరాకు, పండ్లకి, బాలింతకోగములకు, వాతములకు, చిన్ని దీర్ఘ జ్వరములకు వుష్టికి కస్తూరి యుపయోగము మంచిది సర్వత్ర తెలిసియున్నది. వారి కస్తూరి బంగారము కన్న ప్రేమమగుటచేతను నకసర సమయములందు దొరకుట గుర్తము. మా దీపాంబుది కస్తూరియుం దితర పదార్థము వినియము కేర్పడవు ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనిన వారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కలితి కస్తూరిని గొని పొసపోతు. తులం 1-కి రూ. 80-0-0.

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

అమృతాంజనము దీప్తి, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి. 6-7 తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

ప్రకటన.

నా తాలూకు స్త్రీలు బ్రంకు పెట్టెలో ఉన్నటువంటి ఈ దిగున తప్పిలు దాఖలాబట్టలున్న రికార్డును ఈనెల 11-11-1914 తేదీని బెజవాడ జిల్లా గవర్నరు పేటలోని నెం 5/257 రు గృహము లోనుంచి పగలు ఘమారు 10 గంటలకు పెట్టెలో సహా చోరులచే సంగహింప బడినవి. ఇంతవరకు వాటి ఆచూకీ చిక్కలేదు. సదరుబట్టలున్న రికార్డును ఎవరికైనా దొరికిన యెడల గవర్నరు పేటలోని సదరు 5/257 నెంబరు ఇంటియజమానిగారి వరంగా ఒప్పగించిన వారికి రు 10-0-0 (పదిరూపాయలు) బహుమతి ఇయ్యబడును.

పోయిన ఆస్తివివరం.

- 1 తెల్ల ఆల్పేకకోటు కొ. పి అనిలిరాసము ఉన్నది
1 తెల్ల జరిఉత్తరీయం. డిటో విలాసం గలది.
1 తెల్ల జరితలగడ్డ. డిటో విలాసం గలది.
1 రేకు దుప్పటి.

6 వినగడప దక్షిణపు వంటు గ్రామం తాలూకు న్న 1312, 13,14,16,17,18, ఫసలీల అమరకం తెక్కలు.

1 తాలూకాబోర్డు మీటింగుకు సంబంధించినకరరు. ముఖ్యముగా పైరికార్డును తెచ్చి ఒప్పగించినను రు 10-0-0 లు (పదిరూపాయలు) బహుమతి ఇయ్యబడును.

కొత్తగుండ్ల పిచ్చయ్య

వినగడపదక్షిణపువంటు అందు కొత్తపల్లి యెట్టెట్టు ప్రాప్రయిటరు, గంపలకూడెం.

ప్రపంచ చరిత్ర.

(2 సంచికలు వెలువడినవి.)

ఇం దన్ని బేళముల చరిత్రయు సులభ మగు భాషలో తగినపటములతో కథలవలె వర్ణితమగును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 600 పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రు. 2-0-0 (రూపాయలతో సహా). ప్రవేశ రుసుములేదు. సంవత్సరము చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును

నలయనారు :-

గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.,

చింతాద్రిపేట, మదరాసు. అని వ్రాయుడు.

చదువతగిన ప్రకటన.

- కాసల్య, సురస్యతి, సులోచన చరిత్రలు రు 0-5-0
కలభాషిణి - చంద్రలేఖ నవల 1-కి ,, 0-8-0
మద్రాసునస్యము 1-కేర రు 0-12-0; 2-కే ,, 3-8-0
పాతశాల పుస్తకములు, ఆంధ్రగ్రంథములు దొరకును.
N. V. & Son. 87, రామస్వామి పీఠి, మదరాసు.

క్యాలండరు. 1915 క్యాలండరు.

యద్ధ ప్రియములను వెలుపుచు చిత్రముగ నుంచును.

కాగితముల ఇబ్బందివలన కొద్దిప్రతులుమాత్రమే ముద్రించబడుచున్నవి.

అమృతాంజనం దీప్తివారి మాధుర్యాభ్యుతల మందులను గొనిన వారల కుచితము.

ఇతరులకు వి. పి. సహా 0-3-0. 10-కి వి. పి. సహా 1-8-0.

వెంటనే దరఖాస్తులు పంపుకొనవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము.

చక్కని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0

మోహినీ తెలం

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి 0-12-0

తామర తెలం

వెల దబ్బి 1-కి 0-6-0 డజను 1-కి 3-8-0

పండ్లపొడి

వెల దబ్బి 1-కి 0-2-0 డజను 1-కి 1-2-0

పి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము.

అన్ని చోట్ల విక్రయింపబడును. మందుల కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

అమృతాంజనము దీప్తి,

109, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బొంబాయి. నెం. 6-7 తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

లీలావతీ నవలలు.

ఈనవలలు చరిత్రవిషయకములును మనోహరకథా కల్పితములైన 2 నెలల కొకటి చొ॥ ప్రచురింపబడుచున్నవి. చందా దారులకు నవలలన్నియు చక్కని క్యాపికోబయిండు చేయబడి 100 పేజీలకు రు. 0.4-0 చొ॥ వి. పి.గా. సంపాదము. ప్రవేశరసుము రు 0-4-0 లు రాబట్టబడును. ప్రతివాల్యము 400 పేజీలు మించనందున వెల రు 1-0-0 మించియుండదు. మేము ప్రచురించిన నవలలన్నియు గొనపాకే చందాదారులు.

వెలువడిననవలలు.

- (1) అశోకాంకర రు 0-2-0. (2) కృంగారవల్లి రు 0-10-0. (3) స్వర్ణమహారి రు 1-0-0. (4) కారడ. రు 0-12-0. (5) హమీరకంఠం 0-1-0.

నోటు:- రసవంతములైన నవలలు వ్రాసిపంపువారికి 800 ప్రతు లుచితముగ నీయబడును.

అడ్రస్:- లీలావతీ నవలాసమాజము.

రాజమండ్రి; గోదావరి జిల్లా.

మదన కామేశ్వర తేహము.

20 తులముల దబ్బి రు. 1-0-0.

దుర్బలుల సాలిటి వరప్రసాదము.

ఇదిమిక్కిలి వీరవృద్ధిని, ధాతృత్వస్థిని, బలమును, కలిగించును, (2) మేహములు, నిక్కాక్ష, నిప్పుప్రస, కుక్కనవ్వును, అతిమాత్రమును ఖండించును, (3) రక్తమును కుభ్రపరిచి వృద్ధిబొందించును. (4) నరములకు సత్తువనిచ్చి యశావసునుభూరించును. (5) ఆరోగ్యమును, సంతానమును పొందగోరువారల కిదియే సమృద్ధిమగు టానిక్, అని యెన్నిన యోగ్యతా పత్రము లనేకములున్నవి. 2 దబ్బిలుచాలాను, వెలమిగుల స్వల్పము.

పాలనుగంధిలేహము:-రక్తమృగ్ధికి శ్రేష్ఠమైనది. సహా మేహము, మేహములు, పొడలు, పుండ్లు, జిల, పొట్టుకాలుట, యితరచిర్యకోగములు, క్షీణనొప్పులు, రుగోషము, మలబద్ధము మొదలగువాటను 4 డబ్బితో నిర్మూలముచేసి పరిశుద్ధమగు రక్తమునిచ్చి చేహపాటనములు హెచ్చించును. 20 తు. దబ్బి రు 1-4-0 (4 డబ్బి రు 4-8-0)

ఘనసారచండిని:-ఇది తెలుపు, పిరుపు, పసుపు మొదలగు అంటు (శ్క) రోగములను, మూత్రవిషమంటును ప్రాదమును తక్షణమే మాన్పును. 2 దబ్బిలుచాలాను. దబ్బి రు 1-4-0,

మాకాట్లాగు ఉచితము, వి. పి. ఖమ్మం ప్రత్యేకము. 5 రూ. వెబడిన ఆర్డరుకు రు 1-కి 0-2-0 కమిషన్ యిచ్చెద పి.పి.అండు.కో.ఆయుర్వేదసమాజం, బొంబాయి, గుంటిజిల్లా

దంతచూరము

దబ్బి 1-కి 0-2-0 12-కి రూ. 1-2-0.

పంటినొప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనిగలిగి ఉండును. ఈ దంతచూరముతో పండ్లలోముట్టవలన చిగుల్లు గట్టిపడును. చిగుళ్ళనుండి రక్తము ప్రవించకుండును. నోటదుర్గంధము లేకయుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగానుండును.

సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. ఒకసారి వాడి పరీక్షించి చూచుటకు యుక్తము. పంటిపోటుకు తీపులకు మంచిపొడుము.

ప్రతివారము వేలకు వేలు డబ్బాలు విక్రయము.

క ఫ హ రి చూ ర్ణము

ఈ చూర్ణము వనమూలికలచే చేయబడినది దగ్గు, ఉబ్బసము, కానవీనన కైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట మంచిది. చిన్న దబ్బి 1-కి 0-8-0.

అమృతాంజనం దీప్తి, నెం. 109, ఫ్రేరిరోడ్డు బొంబాయి. 6 & 7, తంబుసెట్టిపిడి, మదరాసు.

Notice.

An Association of the old boys of the A. E. L. M. College has been recently started and it is proposed to celebrate the College day in January 1915. All those who were Students of the College for at least one term in the College classes or in the class immediately preceeding are deemed to be members. Gentlemen are requested to writ present addresses to the under signe ensure personal invitations.

M. KALI High C

రిజిస్టర్డ్ చేయబడిన "శకుంతలా" మేమ్రుకలు పెరుగు సుగంధ తైలము.
 36 విధముల బహుమతులతో 15 తులములుగల డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. తపాల ఖర్చులు 0-3-0

కొంది చిలుకలు 6, కార్ నేవన్ బ్రూచి 1, శ్రీపుసుగుడబ్బీ 1, అత్తరుబిళ్ళ 1, వెరళి 36 బహుమతులు యివ్వబడును.
 మార్చి నామా:—సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టు బాక్సు, నెం 167, మదరాస్. ఇ.

స్వేన్ వర్క్.

ఇది 120 పేజీలుగల పుస్తకము.

ఇది ఎలిమెంటరీ స్కూల్ లో ఒకటి మొదలు అయినదాకా ఉండవలసిన పుస్తకము. ఉపాధ్యాయులకును, పిల్లలకును మిక్కిలి యోగ్యమైనది. ఇందు ఉన్న చతుర్ముఖములు, త్రిభుజములు, సమాంతర చతుర్ముఖములు, విషమ చతుర్ముఖములు, విషమకోణ సమచతుర్ముఖములు, పంచభుజములు, వీనియొక్క కైకాల్యములను కనుగొనుట, యామి కొలత మొదలైనవి, మాడెరెక్టలు అభ్యాసములను గలవు. ఇట్టి పుస్తకము ఇదివరలో తెలుగున లేనేలేదు.

(ప్రతి ఉపాధ్యాయునికదైన తప్పక యివ్వవలెను.)

దీని వెల ఎనిమిది అణాలు.

ఒకడజను పుస్తకముల విదాన ఒకపుస్తకము కమిషను ఇయ్యబడును. భాగవత చంపు-పద్మరాజ ప్రణీతము వెల రు. 0-8-0 తలమువారలు ఈక్రింది ఆడ్రెసునకు వాసి తెప్పించుకొనవలెను

కర్రా జోగియ్య టీచర్,

బోర్డు హైస్కూల్, అమలాపురం.

గోదావరి జిల్లా.

జాతక సర్వస్వము.

ఇది జ్యోతిషశాస్త్ర విషయమై ఆశాలగోపాలము సులభముగా తెలుసుకొనుటకై మార్చేముద్రింపించి ప్రకటింపబడినది. దీనివలన జాతకాదుల విషయము మిక్కిలి సులభముగా తెలిసికొనవచ్చును. గ్రంథము ధర్మసంహితములమీద సుందరముగా సచ్చువేయబడినది. ప్రతి 1-కి రు 2-0-0 లు. పోస్ట్ జి.ఎస్.ఎస్. ధరించువది. పి.సి.గా పంపించబడును.

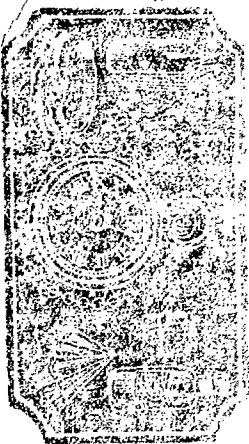
వలయువారు—

(16-11-14)

మ.రా.రా.శ్రీ చిగవల్లి వెంకటగోపాలరావు గారు కపిలేశ్వరపురం యెట్టేముహూబారు ఆఫీసు మాజివిడు. కృష్ణాజిల్లా అని వ్రాయవలెను

పాకెట్ రివర్ గార్డ్.

దీని ప్రయోగము 6 బహుమతులతో రు 2-14-0 లు మాత్రమే. 6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.

ఈ వాచ్ బట్టమైన లీవర్ పనితో శీత శాశ్వతమైన యంత్ర సామానులతో రియాలై యిచ్చు డే మాత్రమేగా వచ్చి యున్నది. కొంతమైనను వ్యత్యాసములేకుండా సరియైన కాలక్రమము చూపించు వాచి యిదియే. మిగుల సుందరమైనది. దీని 3 బహుమతులవరం:— (1) వాశ్యమైన చేతిగుడ్డ, (2) పరిమళమైన అత్తరు నీసా, (3) కర్పూరమైన ఉంగరము, (4) గడియారపు గొలుసు, (5) వివిధమైన స్టీలుబిచ్చు (6) దిక్కులుచూపేట కంపాసు.

గురువారే ఈవిలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనుట. వి. ఆర్. వెంకటగోపాలరావు అందు కంపెనీ, నెం. 7, కోపు వెంకటాచలయ్యర్ నుండు, మద్రాస్.

ఇందలి రహస్యమును వాసన చెప్పు నలవిగాను. తలకు చరిమి దువ్వకొనిన ఇరుగు పొరుగు యిండ్లకు కూడా వాసన యుమాయించును. వెంట్రుకలను పెరుగ నిచ్చును మెదడునకు చలన కలగును. కండ్లకు చల్లదనము నిచ్చును. కొందరు ప్రాత్యాహ్న పరచినందున ఈ చమురును స్నెషల్ గా మనోహరముగా వాసన ద్రవ్యములు చేర్చి తయారు చేయించి వేలకొలది డబ్బీలు విక్రయించి యోగ్యతా పత్రములు పొందియున్నది.

36 బహుమతుల వివరం:—స్త్రీలు తలలో ధరించు కొప్పుపువ్వు 1, దంత పువ్వు 1, ముఖముచూపు అద్దము 1, జర్మనీసిల్వరు కాటుకబరికె 1, వాసన సోపుబిళ్ళ 1, తాంబూల మాత్రలు 22,

కొత్త నవల!

మనోహరముగు నవల!

ఇందుమణి.

నంగడేళ్ళ కవిసార్వభౌములలో నొకరైనట్టియు, జగ ద్విఖ్యాతి గాంచినట్టియు కిరీమణిచంద్రదత్తుగారి నవల ననుసరించి యత్యంత మృదుమధురమైన రచింపబడినది. కథా సందర్భ మతిమనోహరమై, నీతిదాయకమై నూతన భావవిలసి తమై యదృశముగ నుండును ఇందలి జేళ్ళక్రి, కైవళక్రి, ధర్మామరక్రి, స్వాంత్యాగము, దీనరక్షణ పరామర్శితము చెప్పవలసికాదు. పత్రికాతాలికలగు కథానాయిక లోనయి నయిదును లతిభూమిమై చదువరుల హృదయముల నీరు గావించును. జేకాన్స్ త్యమునకు హానికరములగు దురాచారము లిందు ఖండింపబడెను. ఈనవల జరువపూర్తిరంభించిన ముగిం చునంతకు విడువవలెను. డెమ్మి నైజాలో చక్కని కాగితము లపై యందముగ ముద్రింపబడి 204 పుటలను గలిగియున్నది.

వెల 10 అణాలు. పోస్ట్ జి.ఎస్.ఎస్. కమ.

మ.రా.రా. హేజీబు రామా రావుగారు,

ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా-అని వ్రాయవలెను.

పోస్ట్ జి నహ ఉచితము.

వీరవర్మరాజును మాలినియును.

ఒకవిచిత్రమైన కథ—చదువుటచే మానసోల్లాసము కలుగ జేయుటయే గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అందుచెలిపి యున్నాము. కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును.

బాగుసేయక తక్షణమే వ్రాయుడు.

రైడ్ గాస్ట్రి మెడికోకర్ గోవిందజ, ఆలంక నిగ్రహ ఔషధాలయము, 22, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల "స్టాపు"లకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న హాకంపెనీ గొప్పదియు, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాభారతాచార లకు మిక్కిలి స్వల్పభరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము.

సర్వసాధారణములగు కొన్ని మోదిరీలను

గమనింపుము. నె 100 (detachable) (శీల్పముగల, శీల్పము లేని) 2 బర్నరులు సహా యివ్వబడును. ఈరు బల్బులందరుగూ ట్టి యువోగ్గీయ లకు కడు ముఖ్యము. టిక్ వెల్టె సహా రు 6 నెం 45, 48 రు హాతముగా తయారుచేయబడినవి. నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ వెల్టె సహా వెల రు 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టాపు చిన్నదియు చెయి ఇముడుగు లదియు, టిక్ వెల్టె సహా వెల రు. 8-8-0

కీ. ఎస్. పి.ఎల్. 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వర్తకులకు ప్రత్యేకపురణ యివ్వబడును.

దిన పత్రిక

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.

చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.

6 మాసములకు రూ. 6-4-0.

3 మాసములకు రూ. 3-4-0.

1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

మంచిసమయము! వేనవేలు ఖర్చుపడ్డినవి!! వెనుక చొరుకవు!! ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆ తల్లారాపాటమున కోర్కెని కోడండ్రప్రభాపము అను గ్రంథమొకటి ఇవ్వాము.

మేలైన జపాన్ పట్టుపంచలు.

అనేక పంచలు కర్చుపడినందున పట్టుపంచలు తగిలించియున్నాము. వాచకులారా! కృంగారమున్న హాగరికతయున్నగుల మేలైనజపాన్ పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయ చివరి పోగా మిగతాది పంచెలుమా తమే యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, కోబా, మేనువర్నం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాఫ్ నీయమైనవి, త్వరపడుదు.

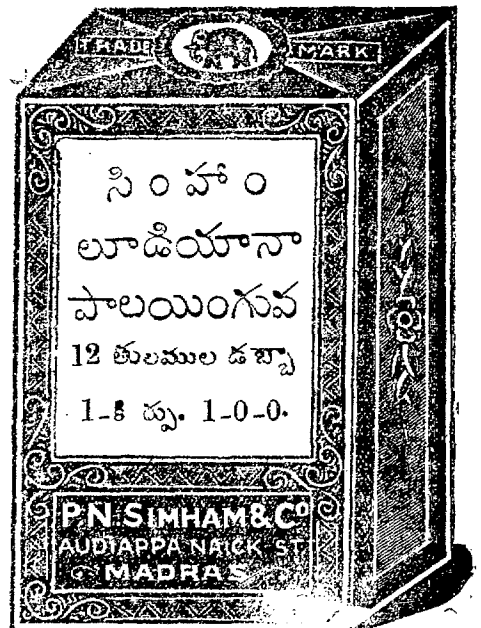
5 క్లీమారనిడివిన్ని 2 క్లీమార పెడల్పుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0 పంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-40

డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవ్వాం.

టి. సీతారామ మొదలియార్, 3, కందప్ప మొదలివిధి, తిరువల్లిక్కేణి, మదరాస్.

శ్రీరంగరాయవిజయము

విజయనగరరాజ్య చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయని నం తలివారిలో కడపటిపురుషుడు శ్రీరంగరాయుడే దీనవలకు కథా నాయకుడు. కథాద్యుత్తము, రసవంతము. ప్రతి 1కి అణాలు 3 పుస్తకము వలయువారు "యస్. వి. రంగారాయులు 88 వరదా మత్రియప్పకో పిడి చెన్నపురి" అని వ్రాసి పుస్తకము వడయగలరు. (8-11-14)

పి. యక్. సింహ అందు కంపెనీ, 26, ఆదియప్పనాయనివిధి, మద్రాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోదిల్ బహార్ (రిజిస్టర్డ్)

అనుప్రాగ్నేయలకు శ్రీకంఠబడిన అత్తరువయోగిలవలయును. మనోహరమయినది, సువాసనగలది, చాలకాలము వాడగ యుండునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని పున్నములనుండి భూత్రాత రయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మద్యసారము లేర్పబడి లేదు. చేతిరుమాలు విడగాని, కోటువిడగాని కొన్ని జొట్లను వేసికొనినయెడల సువాసనలతో కూడినపూలతో అలాగే సూర్యస్పృష్టుండును ఈ యదృశమైన వేయగకము పున్నములనుండి తయరబడిన ఆ త్రురు ముక్కల సువాసననుభవించుటకయి ఆటోదిల్ బహారు ఇవ్వబడిన వివిధగిరనున్న సాఫుకీపరు నగునవలయును. వారితావున లేజీని మాకు వ్రాయుడు. చిన్న బుడ్డి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతివిల్లి 0-12-0, క్లీ బొమ్మల త్రురుగల పెద్దదయి బుడ్డి 2-0-0. ఈయ త్రురుతో మరగచెట్టుబడి ఘుమఘుమ లాడుచుండు కార్లు డెలక్ 1-3 0-10-0. వి. పి. ఖర్చుకొనువారే ధరించవలయును. సోలు ఎజెంటు—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ కంపెనీ, 155, బామా మనీబు, బొంబాయి. ఉదరాగు ఏజెంటు:—మెహల్ పురుషోత్తం మూర్తి, నెం. 29, వై నాబాబు రోడ్డు, ప్లవరుబాబుగమిపం, మదరాసు.